

ДЕРЖАВНА АУДИТОРСЬКА СЛУЖБА УКРАЇНИ

**УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ОФІСУ ДЕРЖАУДИТСЛУЖБИ В
ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

від 22.12.2017

№ 08-23/11

**Аудиторський звіт
виконання Градизького селищного
бюджету за період з 01.01.2014 по 30.09.2017**

ПОЛТАВА – 2017

У звіті представлено результати державного фінансового аудиту виконання Градизького селищного бюджету за період з 01.01.2014 по 30.09.2017.

Державний фінансовий аудит проведено на виконання п. 3.4.6.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північно-східного офісу Держаудитслужби на III квартал 2017 року, затвердженого наказом Північно-східного офісу Держаудитслужби від 12.06.2017 № 170.

Контрольний захід здійснено у відповідності до статей 26, 113 Бюджетного кодексу України, у відповідності до вимог Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 698 (зі змінами) та Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затверджених наказом Головкиру України від 13.03.2007 № 50 (із врахуванням змін, внесених згідно з наказом Головкиру від 19.12.2007 № 311) [13, 14].

Звіт призначений для керівників та спеціалістів Градизької селищної ради, Глобинської районної ради, Глобинської районної державної адміністрації, підприємств, установ та організацій, які приймають участь у виконанні Градизького селищного бюджету Глобинського району Полтавської області і займаються вирішенням його соціально – економічних проблем та здійснюють контроль за дотриманням бюджетного законодавства.

Підготовлено аудиторською групою Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області (Щедрик В.Є., Коковашина В.О.).

З М І С Т

Резюме.....	4
Вступ.....	6
Розділ 1. Структура аудиту.....	9
Розділ 2. Оцінка стану виконання селищного бюджету та забезпечення соціальних гарантій громадян.....	10
Розділ 3. Результати аудиту.....	35
Розділ 4. Висновки.....	48
Розділ 5. Пропозиції.....	51
Джерела інформації.....	53
Додатки.....	54

Резюме

Відділом контролю в органах влади, оборони, правоохоронних органах та за місцевими бюджетами на підставі Плану проведення заходів державного фінансового контролю на III квартал, затвердженого наказом Північно – східного офісу Держаудитслужби № 70 від 17.03.1017, проведено державний фінансовий аудит виконання Градизького селищного бюджету за період з 01.01.2014 по 30.09.2017.

Результати проведеного державного фінансового аудиту засвідчили наступне.

Показники виконання плану доходної частини загального фонду щорічно перевиконувалися. Так, у 2014 році до селищного бюджету надійшло 101,8 % запланованих надходжень, у 2015 році – 107,6 %, в 2016 році – 118,4 %, за 9 місяців 2017 року – 85,7 відсоток. Значну питому вагу в структурі доходів загального фонду займали офіційні трансферти – 43,5 відсоток.

Видатки загального фонду бюджету виконано в 2014 році на 97,6 %; у 2015 році – на 93,1 %; в 2016 році – на 91,4 %; за 9 місяців 2017 року – на 79,7 % від річного плану. Протягом 9 місяців 2017 року окремі з галузей не забезпечувалася коштами відповідно до потреби, а саме освіта та культура і мистецтво, що свідчить про обмеженість ресурсів для надання соціальних гарантій мешканцям територіальної громади.

Результати аналізу надання соціальних гарантій засвідчили:

- в галузі освіти за досліджуваний період відбулося збільшення обсягу видатків на утримання закладів дошкільної освіти, зокрема по Градизькому дошкільному навчальному закладу №2 «Ромашка», Градизькому дошкільному навчальному закладу №3 «Золота рибка» та Градизькому дошкільному навчальному закладу №4 «Сонечко», які утримуються за рахунок селищного бюджету, обсяг виділених коштів збільшився на 985,4 тис. грн, або на 45,7 відсотків. Однак, однією з головних проблем цих закладів є рівень їх завантаженості. Так, по Градизькому дошкільному навчальному закладу №2 «Ромашка» та Градизькому дошкільному навчальному закладу №4 «Сонечко», вона значно перевищувала нормативну та фактично становила 191,0 % - 227,3 % та відповідно 134,6 %-176,9 %, в той час, як фактична завантаженість по Градизькому дошкільному навчальному закладу №3 «Золота рибка» знаходилася на рівні 58,8 % - 82,3 відсотків;

- в галузі охорони здоров'я, рівень забезпеченості лікувальних закладів, які надають допомогу мешканцям Градизької селищної ради бюджетними коштами, не відповідає потребі в частині забезпечення медикаментами, продуктами харчування. Повільно оновлюються основні засоби, насамперед, медичне обладнання. Фактично, виділених на галузь коштів вистачає лише на оплату праці медичних працівників та оплату комунальних послуг, на які спрямовується більша половина бюджетних асигнувань. З метою покращення

стану надання медичної допомоги своїм мешканцям, Градизькою селищною радою за досліджуваний період надано субвенцій Глобинському районному бюджету на загальну суму 210 тис. грн. (200,0 тис. грн. на ремонт хірургічного відділення Глобинської ЦРЛ та 10,0 тис. грн. – на придбання медичних засобів). Однак, суттєвого впливу на рівень надання медичної допомоги дані кошти не мали, оскільки їх обсяг складав незначний відсоток від обсягу видатків загального фонду закладів, які надають первинну медичну допомогу мешканцям територіальної громади.

Результати проведеного аудиторського дослідження засвідчили, що Градизькою селищною радою не в повній мірі використано можливості у вишукуванні додаткових резервів збільшення ресурсної бази місцевого бюджету селищної ради для подальшого їх спрямування на задоволення потреб територіальної громади.

Так, органами місцевого самоврядування недостатньо ефективно використовуються земельні ресурси для максимально можливого наповнення доходної частини селищного бюджету, внаслідок чого втрати бюджету через недоотримання платежів за використання земельних ресурсів склали 8,2 тис. грн. та можливі розрахункові втрати 8,2 тис. грн., а у випадку прийняття відповідних управлінських рішень щодо перегляду розміру орендної плати та земельного податку, можливими розрахунковими додатковими резервами надходжень до бюджету є 1345,7 тис. грн. в рік.

За умови запровадження Градизькою селищною радою сплати відрахувань від чистого прибутку (доходу) комунальними підприємствами на рівні 10,0 %, протягом періоду з 01.01.2014 по 30.09.2017 додаткові надходження від вище зазначених комунальних підприємств до міського бюджету могли б становити 43,1 тис. гривень.

У разі проведення незалежної оцінки та відчуження комунального майна селищна рада матиме можливість отримати розрахунково додаткові доходи в сумі 660,0 тис. гривень;

Недостатня робота Градизької селищної ради по залученню коштів пайової участі у розвитку інженерно – транспортної та соціальної інфраструктури не дозволила отримати додаткові доходи селищного бюджету в сумі 15,2 тис. гривень.

Потребує налагодження та вдосконалення система внутрішнього фінансового контролю.

За результатами аудиторського дослідження учасникам бюджетного процесу надано ряд пропозицій, які дозволять залучити додаткові кошти до місцевих бюджетів та збільшити ефективність використання бюджетних коштів і ресурсів.

Вступ.

Селище міського типу Градизьк є адміністративно-територіальною одиницею Глобинського району Полтавської області, відстань до районного центру міста Глобине – 25 км., до обласного центру м. Полтава – 150 км. Найближча залізнична станція Рублівка – 15 км. Розташований на північно – східному узбережжі Кременчуцького водосховища. Через селище проходить автомагістраль Бориспіль – Дніпропетровськ - Запоріжжя. До складу Градизької селищної ради входить 5 населених пунктів, в них 3635 дворів – селище Градизьк, села Ганнівка, Котляревське, Лізки, Середпілля. Селищна рада утворена в 1918 році. Загальна територія громади – 62868,9 га.

Загальна площа земель селищної ради становить 62868,9 га, у тому числі сільськогосподарські землі становлять 6857,6 га, з них рілля – 6375,1 га; ліси і інші лісовкриті площі – 889,8 га; забудовані землі – 510,2 га, відкриті заболочені землі – 13,7 га, відкриті без рослинного покриву – 24,9 га. На території селищної ради розташовані водні об'єкти загальною площею 54572,7 га, корисні копалини відсутні.

Станом на 01.10.2017 згідно погосподарського обліку на території ради обліковується всього 2280 домогосподарств. Населення селищної ради становить всього станом на 01.10.2017 - 7843 осіб з них: селище Градизьк – 7593 особи, с. Ганнівка – 101 особа, с. Котляревське – 8 осіб, с. Лізки – 20 осіб, с. Середпілля – 121 особа.

Чисельність населення за досліджуваний період зменшилась з 7971 до 7843 осіб, тобто на 128 осіб, або на 1,6 відсотків.

За даними соціально-економічного паспорту селища на його території здійснюють свою діяльність 1 державне підприємство (Державне підприємство «Полтавська державна сортодослідна станція»), 101 приватний підприємець. На території селищної ради працює 2 промислових підприємства ТОВ ТД «Кремремпуть» та ПАТ «ПМК 125». Торгівельну діяльність на території селищної ради забезпечують 22 продовольчі магазини (21 - в селищі Градизьк, 0 – в с. Ганнівка, 0 - в с. Котляревське, 0 – в с. Лізки та 1 – в с. Середпілля) та 20 магазинів з продажу господарчих товарів, діяльність яких здійснюється фізичними особами-підприємцями. У віддалені села здійснюється виїзна торгівля.

На території селищної ради діють 1 медичний заклад (Центр ПМСД у Глобинському районі); Градизька гімназія ім. Героя України О.Білаша (в гімназії створено 4 музеї) на 1026 місць, в якій навчається 400 учнів; Градизька загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 на 90 місць, в якій навчається 186 учнів; Градизька загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 на 190 місць, в якій навчається 99 учнів; Градизька загальноосвітня школа – інтернат на 145 місць, в якому навчається 114 учні; школа мистецтв; літературно-поетичний клуб «Чебрецевий цвіт»; Градизький дошкільний навчальний заклад №2 «Ромашка», який відвідує 25 дитини; Градизький дошкільний навчальний заклад №3 «Золота рибка», який відвідує 18 дитини; Градизький дошкільний навчальний заклад №4 «Сонечко», який відвідує 65 дітей; Градизький будинок ветеранів на 15 місць; табір відпочинку «Чайка» на 500 місць; Градизький будинок культури

«Героїв Дніпра» на 235 місць; Градизький будинок культури «Україна» на 300 місць; Градизька бібліотека з книжковим фондом в 33,0 тис. примірників; Градизька бібліотека з книжковим фондом в 28,7 тис. примірників. Також на території селищної ради діє 1 спортивне товариство – ГОМФК «Темп», є стадіон. У 2017 році створено відділ державної реєстрації Градизької селищної ради, який здійснює державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень та державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців.

Надання населенню та установам, організаціям послуг з водопостачання та водовідведення з 02.07.2007 здійснює КП «Градизьккомунсервіс», на балансі якого перебувають об'єкти водопостачання, водовідведення та транспортні засоби.

На балансі підприємства знаходиться 3 водонапірні вежі, 6 артсвердловин.

На території селищної ради надають послуги та діють: КП «Градизьккомунсервіс», КП «Жилремсервіс», філія Кременчуцького управління по експлуатації газового господарства, філія ПАТ «Полтаваобленерго», філія ЦЕЗ № 16, 2 відділення зв'язку, філія ПАТ «Полтаваавтотранс», хлібопекарня, торгово-ринковий комплекс «Градизький» та речовий ринок, 2 автозаправочні станції, 2 нотаріальні контори, Градизька місцева пожежна охорона, рятувальний пост. Банки: «ПриватБанк, «Ощадбанк». Градизька філія Кременчуцького лісництва.

Градизька селищна рада у своїй діяльності керується Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 №280/97-ВР, Конституцією України, Бюджетним кодексом України, приймає до виконання рішення сесій Градизької селищної ради та інші законодавчі документи [1,2,8].

Селищний бюджет на 2014 рік по доходах і видатках затверджений рішенням 45 (позачергової) сесії 6 скликання Градизької селищної ради від 31.01.2014 в сумі 4632,0 тис. грн., на 2015 рік – рішенням 52 сесії 6 скликання від 16.01.2015 в сумі 4658,4 тис. грн., на 2016 рік - рішенням 5 (позачергової) сесії 7 скликання від 23.12.2015 в сумі 5624,4 тис. грн., відповідно на 2017 рік – рішенням 16 сесії 7 скликання від 23.12.2016 в сумі 8492,5 тис. гривень.

В 2014 – 2016 роках та за 9 місяців 2017 року до селищного бюджету надійшло 30639,5 тис. грн., з них 27975,0 тис. грн., або 91,3 %, становлять доходи загального фонду (2014 рік – 3986,8 тис. грн., 2015 рік – 6700,7 тис. грн., 2016 рік – 8791,1 тис. грн., 9 місяців 2017 року – 8496,4 тис. грн.). Решта надходжень – 2664,5 тис. грн., або 8,7 % - доходи спеціального фонду (2014 рік – 1124,2 тис. грн., 2015 рік – 393,7 тис. грн., 2016 рік – 657,9 тис. грн., 9 місяців 2017 року – 488,7 тис. грн.).

Виконання запланованих надходжень до селищного бюджету становило у 2014 році 104,3 %, у 2015 році – 109,3 %, у 2016 році – 118,6 %, за 9 місяців 2017 року – 86,6 % від затверджених розписом на період. Тобто, у 2014-2016 роках доходна частина селищного бюджету перевиконувалася.

В досліджуваному періоді надходження до бюджету заплановано в загальній сумі 29724,0 тис. грн., в тому числі доходів загального фонду – 27478,2 тис. грн., спеціального – 2245,8 тис. гривень. Тобто, заплановані показники за досліджуваний період виконані по загальному фонду на 101,8 %, а по спеціальному - на 118,6 відсотки.

В загальному обсязі надходжень селищного бюджету найбільшу питому вагу мають податкові надходження, які у досліджуваному періоді становили 18176,9 тис. грн (загальний фонд – 17473,9 тис. грн., спеціальний фонд – 702,9 тис. грн.), або 59,3% від загального обсягу надходжень.

Міжбюджетні трансферти у загальному обсязі доходів складають 28,5 % або 8734,9 тис. грн., з них з державного бюджету надійшло 261,7 тис грн. Решту надходжень до селищного бюджету становлять неподаткові надходження, які склали 1750,8 тис. грн., або 5,7 %, від загального обсягу доходів, та доходи від операцій з капіталом, які склали 179,3 тис. грн., або 0,6 % від загального обсягу доходної частини бюджету.

Лише, в 2014 році селищний бюджет був дотаційно залежним, з районного бюджету було отримано 1591,4 тис. грн. дотації вирівнювання.

Видатки загального фонду селищного бюджету в досліджуваному періоді становили 24602,5 тис. грн., в тому числі: в 2014 році – 3973,7 тис. грн., при запланованих видатках 4070,9 тис. грн., або 97,6 % від плану; в 2015 році – 5807,4 тис. грн., при запланованих 6298,3 тис. грн., або 92,2 %; в 2016 році – 6505,5 тис. грн., при запланованих 7117,5 тис. грн., або 91,4 %; за 9 місяців 2017 року видатки здійснені в сумі 8315,9 тис. грн., при запланованих річних 10426,9 тис. грн., тобто 79,7 відсотки.

Видатки спеціального фонду в досліджуваному періоді здійснено в сумі 4624,0 тис. грн. В 2014 році при запланованих видатках 1615,3 тис. грн., фактичні видатки склали 640,2 тис. грн., або 39,6 % від плану. У 2015 році видатки виконано на 99,3 % від плану (план – 1483,6 тис. грн., факт – 1473,5 тис. грн.); в 2016 році – на 60,9 % (план – 1994,9 тис. грн., факт – 1214,9 тис. грн.). За 9 місяців поточного року видатки спеціального фонду становили 47,9 тис. грн. (47,9 % від річного плану) [18, 43, 44].

За рахунок селищного бюджету станом на 30.09.2017 утримувалося 8 бюджетних установ – Градизька селищна рада, дошкільний навчальний заклад №2 «Ромашка», дошкільний навчальний заклад №3 «Золота рибка», дошкільний навчальний заклад №4 «Сонечко», будинок культури «Ім. Героїв Дніпра», водолазно - рятувальна станція, будинок «Ветеран» та стадіон «Темп». Також, з місцевого бюджету проводиться фінансування Градизької місцевої пожежної охорони та ГО МФК «Темп».

Головний розпорядник коштів сільського бюджету – Градизька селищна рада, інші установи – є розпорядниками нижчого рівня.

У досліджуваному періоді найбільше коштів селищного бюджету направлялося на утримання галузі освіти, а саме дошкільних навчальних закладів № 2 «Ромашка», № 3 «Золота рибка», № 4 «Сонечко» – 11989,7 тис. грн. (41,0 %); на утримання органу державного управління, а саме Градизької селищної ради – 4475,5 тис. грн. (15,3 %); на ЖКГ – 3378,8 тис. грн.

(11,6 %); на соціальний захист та соціальне забезпечення – 2316,5 тис. грн. (7,9 %); на правоохоронну діяльність та забезпечення держави – 2156,2 тис. грн. (7,4 %); на фізичну культуру і спорт – 677,5 тис. грн. (2,3 %); на заходи з організації рятування на водах – 522,5 тис. грн. (1,8 %); на будівництво – 497,5 тис. грн. (1,7 %); на проведення робіт, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, ремонтом та утриманням автомобільних доріг – 404,5 тис. грн. (1,4 %); на утримання закладів галузі культури – 397,8 тис. грн. (1,4 %); на погашення заборгованості минулих періодів – 256,11 тис. грн. (0,9 %). Решту коштів селищного бюджету спрямовано на інші видатки – 237,4 тис. грн. (0,8 %); видатки цільових фондів – 95,9 тис. грн. (0,3 %) та на всі інші видатки – 88,6 тис. грн. (0,3 відсотки).

Крім того, у 2015-2016 роках та 9 місяців 2017 року з селищного бюджету надавалася субвенція на утримання об'єктів спільного користування в сумі 71,0 тис. грн., а саме архівної установи Глобинської районної ради «Районний трудовий архів». Інші субвенції з селищного бюджету склали 786,8 тис. грн. (2014 рік – 22,0 тис. грн., 2015 рік – 34,2 тис. грн., 2016 рік – 254,8 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 475,8 тис. грн.) [18].

Розділ 1. Структура аудиту.

Підстава для проведення: п. 3.4.6.1 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Північно-східного офісу Держаудитслужби на III квартал 2017 року, затвердженого наказом Північно-східного офісу Держаудитслужби від 12.06.2017 № 170.

Об'єкт аудиту: кошти доходної та видаткової частини Градизького селищного бюджету Глобинського району Полтавської області – 29226,5 тис. грн., ресурсна база для їх формування, земельні ресурси, комунальне майно та інші активи спільної власності територіальної громади, державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії на території селища.

Мета аудиту:

- оцінка стану формування та рівня виконання бюджету Градизької селищної ради Глобинського району Полтавської області;
- оцінка ефективності використання коштів бюджету Градизької селищної ради Глобинського району Полтавської області, земельних ресурсів, комунального майна, інших активів, стану складання та достовірності фінансової звітності, функціонування системи внутрішнього контролю;
- оцінка діяльності органу місцевого самоврядування, виконавчого комітету, розпорядників та одержувачів коштів місцевого бюджету, а також інших учасників бюджетного процесу на всіх його стадіях;
- встановлення причин, що негативно впливають на стан формування та виконання місцевого бюджету, використання земельних ресурсів, комунального майна та інших активів територіальної громади;
- оцінка стану забезпечення за рахунок коштів селищного бюджету надання громадянам соціальних гарантій та послуг;

– визначення шляхів підвищення ефективності використання бюджетних коштів, земельних ресурсів, комунального майна та інших активів територіальної громади, резервів зміцнення ресурсної бази місцевого бюджету.

Період аудиту: з 01.01.2014 по 30.09.2017 року.

Учасники аудиту:

- Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області;
- Градизька селищна рада;
- Глобинська районна рада;
- Глобинська районна державна адміністрація;
- Фінансове управління Глобинської районної державної адміністрації;
- Управління Державної казначейської служби України у Глобинському районі;
- Глобинське відділення Кременчуцької Державної податкової інспекції Головного управління Державної фіскальної служби у Полтавській області;
- Відділ Держгеокадастру в Глобинському районі Полтавської області;
- розпорядники бюджетних коштів – виконавці бюджетних програм, що фінансувалися з бюджету Градизької селищної ради;
- підприємства, установи, організації, які утримуються або одержують кошти з бюджету Градизької селищної ради.

Методи аудиту:

– збирання даних від органу місцевого самоврядування, органів влади, підприємств, установ та організацій щодо факторів, які впливають на формування доходів селищного бюджету, використання бюджетних коштів, державного і комунального майна шляхом направлення запитів та за місцем їх безпосереднього знаходження;

– аналіз нормативно-правових актів, рішень та розпорядчих документів, планових розрахунків та обґрунтувань, видань та публікацій щодо місцевого бюджету та міжбюджетних відносин;

– аналіз фінансових, статистичних, бухгалтерських, розрахункових, аналітичних документів та інших матеріалів учасників бюджетного процесу;

– аналіз матеріалів попередніх контрольних заходів щодо виконання місцевого бюджету, фінансово-господарської діяльності селищної ради, розпорядників та одержувачів коштів селищного бюджету;

– опитування учасників бюджетного процесу та громадян з метою встановлення проблемних питань, результати якого фіксуються письмово (інтерв'ювання, анкетування).

Розділ 2. Оцінка стану виконання Градизького селищного бюджету та забезпечення соціальних гарантій громадян.

Стан виконання Градизького селищного бюджету Глобинського району за 2014-2016 роки та 9 півріччя 2017 року.

Оцінка рівня виконання досліджуваного бюджету за доходами.

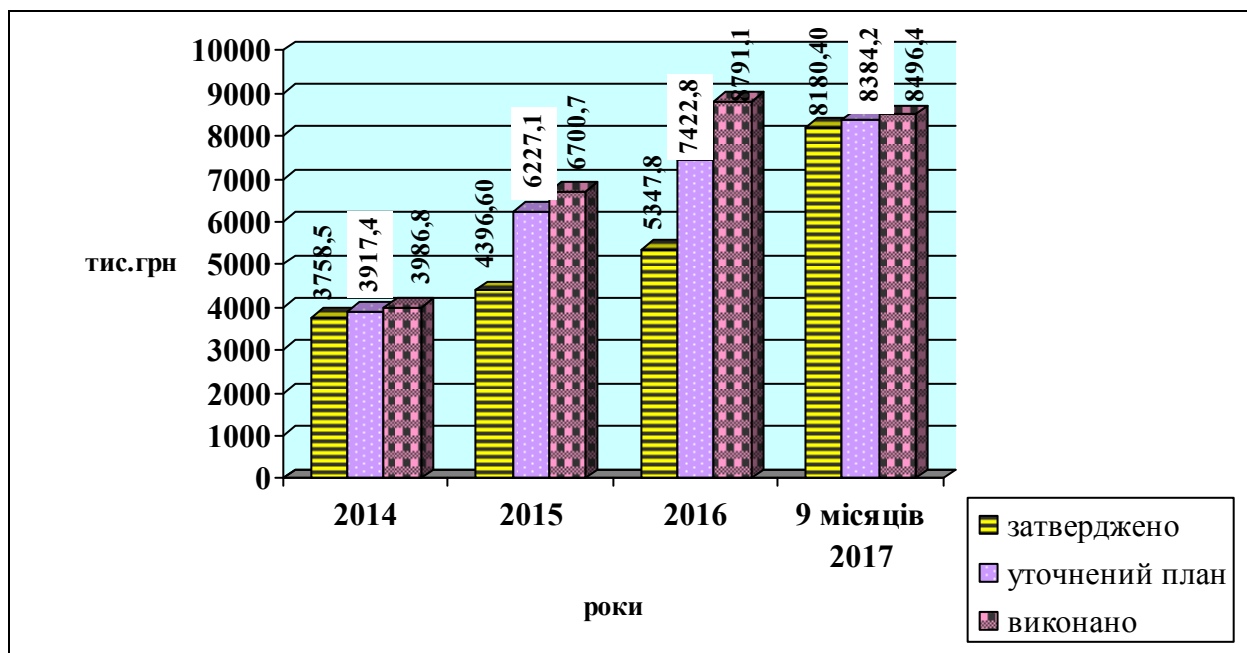
В 2014 – 2016 роках та протягом 9 місяців 2017 року до селищного бюджету надійшло 30639,5 тис. грн., з них 27975,0 тис. грн., або 91,3 %, становлять доходи загального фонду. Решта надходжень – 2664,5 тис. грн., або 8,7 % - доходи спеціального фонду.

У досліджуваному періоді заплановано надходження до бюджету в загальній сумі 29724,0 тис. грн., в тому числі доходів загального фонду – 27478,2 тис. грн., спеціального – 2245,8 тис. гривень. Тобто, заплановані показники виконані по загальному фонду на 101,8 %, а по спеціальному - на 118,6 відсотки. Всього, доходна частина бюджету виконана на 103,1 %, порівняно з планом. (Діаграма 1).

В 2014 році заплановано надходження до загального фонду в загальній сумі 3758,5 тис. грн., з урахуванням змін надходження склали 3917,4 тис. грн., виконано – 3986,8 тис. гривень. Тобто, планові показники перевиконані, порівняно з початковим планом надходжень, на 228,3 тис. грн., або на 6,1 %, а порівняно з уточненим планом - на 69,4 тис. грн., або на 1,8 відсотків.

В 2015 році заплановано надходження до загального фонду в загальній сумі 4396,6 тис. грн., з урахуванням змін надходження мали скласти 6227,1 тис. грн., виконано – 6700,7 тис. гривень. Тобто, початковий план надходжень було перевиконано на 2304,1 тис. грн., або на 52,4 %, а уточнений план - на 473,6 тис. грн., або на 7,6 відсотки.

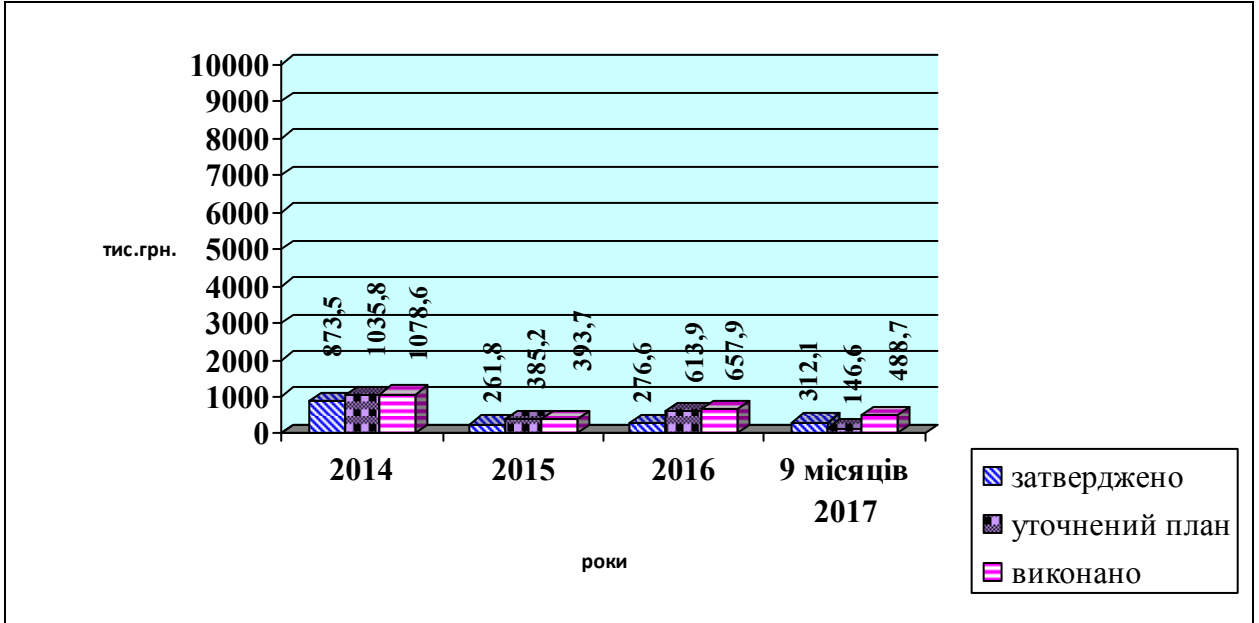
Діаграма. 1. Стан планування та виконання доходної частини загального фонду Градизького селищного бюджету у 2014-2016 роках та 9 місяців 2017 року.

В 2016 році початковий план надходжень загального фонду бюджету складав 5347,8 тис. грн., уточнений план – 7422,8 тис. грн., фактичне виконання – 8791,1 тис. гривень. Тобто, планові показники перевиконано на

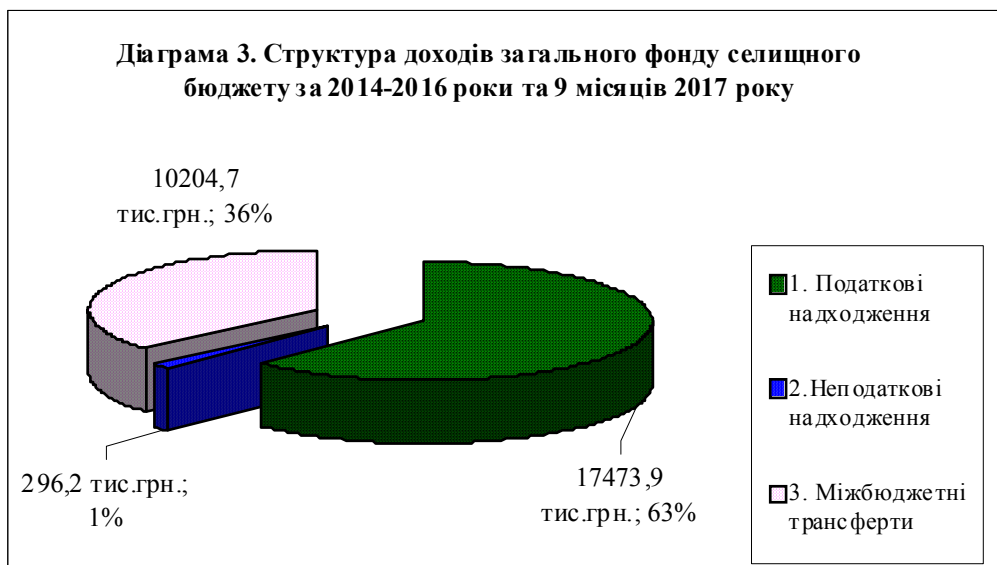
3443,3 тис. грн., або на 64,3 % порівняно з початковим планом та на 1368,3 тис. грн., або на 18,4 % - порівняно з уточненим.

Діаграма 2. Стан планування та виконання доходної частини спеціального фонду Градизького селищного бюджету у 2014-2016 роках та 9 місяців 2017 року.

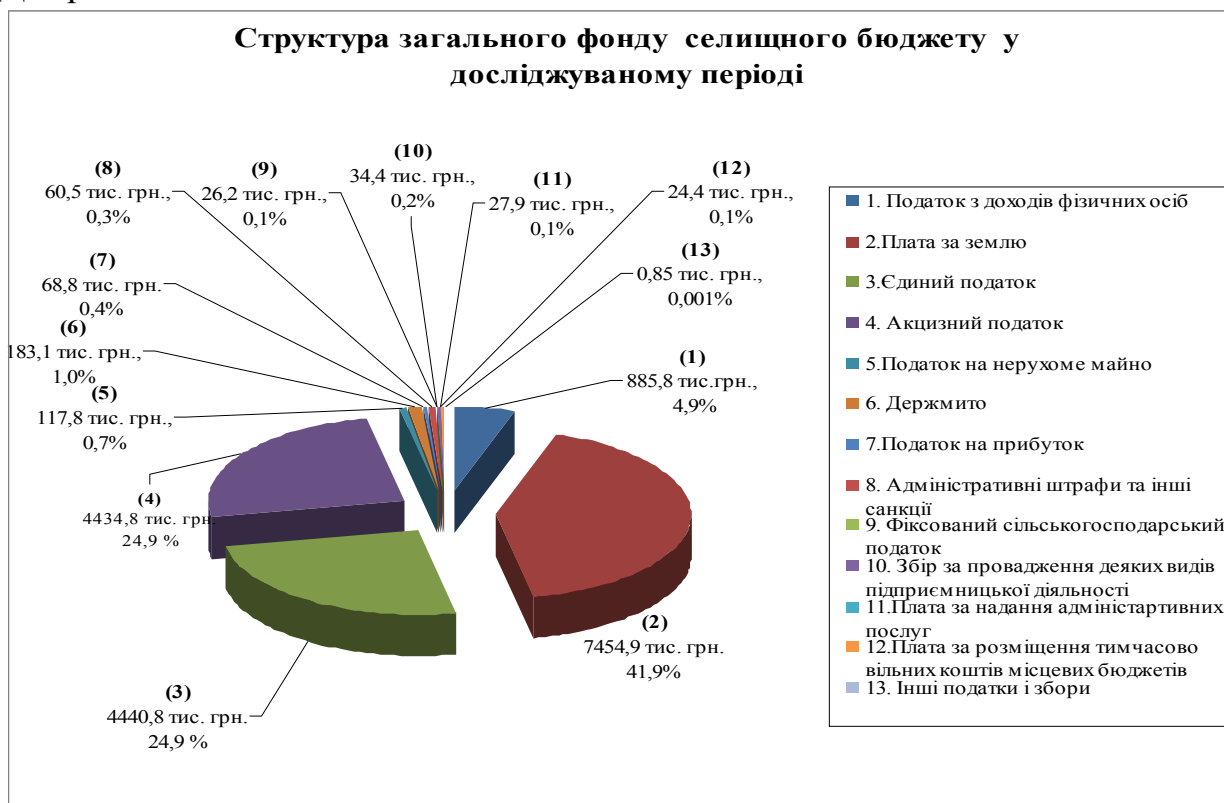
За 9 місяців поточного року надходження загального фонду склали 8496,4 тис. грн., при затверджених бюджетом обсягах на рік з урахуванням змін – 8384,2 тис. грн., тобто на 112,2 тис грн., або на 1,3 % більше, ніж заплановано на рік.

Найбільшу питому вагу в надходженнях загального фонду займають податкові надходження. За досліджуваний період їх надійшло 17473,9 тис. грн., що становить 62,5 % від загального обсягу доходів загального фонду.

В 2014 році до загального фонду бюджету їх надійшло на суму 2215,9 тис. грн. (103,6 % від уточнених планових показників); в 2015 році – 4099,5 тис. грн. (113,3 % від плану), або на 85,0 % більше, ніж в попередньому році; в 2016 році – 6218,8 тис. грн. (128,8 % від плану), тобто, на 51,7 % більше, ніж у 2015 році. За 9 місяців 2017 року їх сума склала 4939,7 тис. гривень. (Діаграма 3).

Структуру доходів загального фонду селищного бюджету зображено в Діаграмі 4.

Аналіз податкових надходжень до загального фонду бюджету засвідчив наступне.

Головним джерелом доходів селищного бюджету є плата за землю (2014 рік) та податок на майно (в частині плати за землю в 2015-2016 роках та за 9 місяців 2017 року). За досліджуваний період до селищного бюджету від юридичних та фізичних осіб надійшло 7454,9 тис. грн. від цього виду надходжень, що склало 42,7 % в загальному обсязі податкових надходжень загального фонду. У 2014 році надійшло 1246,7 тис. грн. плати за землю, у 2015 році – 1733,0 тис. грн., у 2016 році – 2403,6 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 2071,6 тис. гривень.

У 2014, 2015, 2016 роках відсоток виконання запланованих показників склав, відповідно, по роках 100,1 %, 109,8 % та 120,4 відсотків. За 9 місяців 2017 року планові надходження плати за землю не виконано на 6,3 % від уточненого плану на рік.

У структурі плати за землю найбільшу питому вагу (50,9 %) займає орендна плата з юридичних осіб, яка за досліджуваний період склала

3797,3 тис. грн. (2014 рік – 671,6 тис. грн., 2015 рік – 917,7 тис. грн., 2016 рік – 1173,9 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 1034,1 тис. гривень).

Земельний податок з юридичних осіб за досліджуваний період склав 813,0 тис. грн. (2014 рік – 103,1 тис. грн., 2015 рік – 192,5 тис. грн., 2016 рік – 264,2 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 253,2 тис. грн.) і становить 11,0 % в загальному обсязі надходжень від плати за землю.

Від фізичних осіб надійшло 2844,5 тис. грн., що становить 38,1 % в загальному обсязі надходжень від плати за землю, в тому числі 2563,8 тис. грн. - за рахунок орендної плати.

Отже, юридичні особи – є основними платниками плати за землю. Серед них – орендарі земельних ділянок такі, як ПАТ «Полтава -Авто», ТОВ РБК «Кремремпуць», ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кременчукнафтопродукт», СФГ «Ромашка», СФГ «Васильок», ПрАТ МТС Україна, ПАТ КБ «ПриватБанк, ПВП «Будматеріали», тощо.

Також у 2014 році основним доходним джерелом було надходження до бюджету податку на доходи фізичних осіб (885,8 тис. грн., або 39,9 % загального обсягу податкових надходжень загального фонду), який з початку 2015 року вже не є доходом селищного бюджету у зв'язку із внесенням змін до Бюджетного кодексу України. Заплановані надходження вказаного податку до бюджету мали складати у 2014 році 887,1 тис. грн., протягом року заплановані показники уточнено шляхом внесення змін до 822,5 тис. грн., фактично їх виконано на 107,7 відсотки.

Вагомим джерелом податкових надходжень до селищного бюджету з 2015 року є акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів. Обсяг надходжень вказаного податку у 2015 - 2016 роках та за 9 місяців 2017 року склав 3592,7 тис. гривень. У 2015 році його фактичні надходження склали 1184,1 тис. грн., або 121,1 % від уточненого плану, у 2016 році – 1917,7 тис. грн., або 121,4 %, за 9 місяців 2017 року – 490,9 тис. грн., або 32,7 відсотків. Тобто, показники щорічно перевиконуються.

Іншим вагомим джерелом наповнення місцевих бюджетів в структурі податкових надходжень є єдиний податок, надходження якого за досліджуваний період склали 5117,0 тис. грн., або 28,1 % від загальної суми податкових надходжень, у тому числі у 2014 році його надходження до спеціального фонду склали 676,2 тис. гривень. З 2015 року і по теперішній час єдиний податок є надходженням загального фонду бюджету у відповідності до бюджетного законодавства. Тобто, за 2015, 2016, за 9 місяців 2017 року надходження його склали 4440,8 тис. грн. (1137,3 тис. грн., 1849,6 тис. грн., 1453,9 тис. грн. відповідно по рокам). У 2014 році надходження єдиного податку до спеціального фонду склали 138,0 % до уточненого плану, у 2015 році заплановані показники виконано на 110,5 %, у 2016 році – на 153,2 %, за 9 місяців 2017 року - на 81,2 % від затверджених показників на рік.

Аналіз надходжень до бюджету засвідчив, що на другому місці в структурі доходів загального фонду бюджету є міжбюджетні трансферти, які за досліджуваний період склали 10204,7 тис. грн., або 36,5 % в структурі доходів

загального фонду. Із загальної суми трансфертів з державного бюджету до селищного бюджету надійшло лише в 2015 році в сумі 56,9 тис. грн. або 100,0 % від уточненого плану на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів.

Крім субвенції з державного бюджету, до загального фонду селищного бюджету у 2014 році надійшло 1591,4 тис. грн. дотації вирівнювання, що одержується з районних та міських (міст Києва і Севастополя, міст республіканського і обласного значення) бюджетів та з інших бюджетів надійшла субвенція на утримання об'єктів спільного користування в сумі 141,4 тис. грн. У 2015 році до бюджету надійшло субвенція на утримання об'єктів спільного користування в сумі 83,6 тис. грн. та 2390,8 тис. грн. - інші субвенції. У 2016 році до бюджету надійшло субвенція на утримання об'єктів спільного користування в сумі 127,9 тис. грн. та 2350,1 тис. грн. - інші субвенції, за 9 місяців 2017 року до бюджету надійшло субвенція на утримання об'єктів спільного користування в сумі 233,1 тис. грн. та 3229,5 тис. грн. - інші субвенції.

Решта міжбюджетних трансфертів надійшли в сумі 269,7 тис. грн. у 2016 році та 58,0 тис. грн. за 9 місяців 2017 року у вигляді іншої субвенції.

Найменшу питому вагу (1 %) в структурі доходів загального фонду становлять неподаткові надходження, які склали 296,2 тис. грн. (2014 рік – 38,1 тис. грн., 2015 рік – 69,9 тис. грн., 2016 рік – 94,2 тис. грн., 9 місяців 2017 року – 94,0 тис. грн.).

Заплановані неподаткові надходження загального фонду у 2014 році виконано на 111,1 %, у 2015 році – на 114,6 %, у 2016 році – на 154,4 %, за 9 місяців 2017 року – на 98,9 % від річних уточнених планових показників.

У 2014 році найбільшу питому вагу у складі неподаткових надходжень, а саме 97,6 %, або 37,2 тис. грн. становили надходження державного мита. У 2015 році також найбільше коштів надійшло від сплати державного мита (66,9 тис. гривень). У 2016 році як і в попередніх роках найбільшу питому вагу становили надходження державного мита в сумі 46,7 тис. грн. та надходження адміністративних штрафів та штрафних санкцій – 37,4 тис. грн.

Доходи від операцій з капіталом у структурі надходжень до загального фонду бюджету за досліджуваний період відсутні.

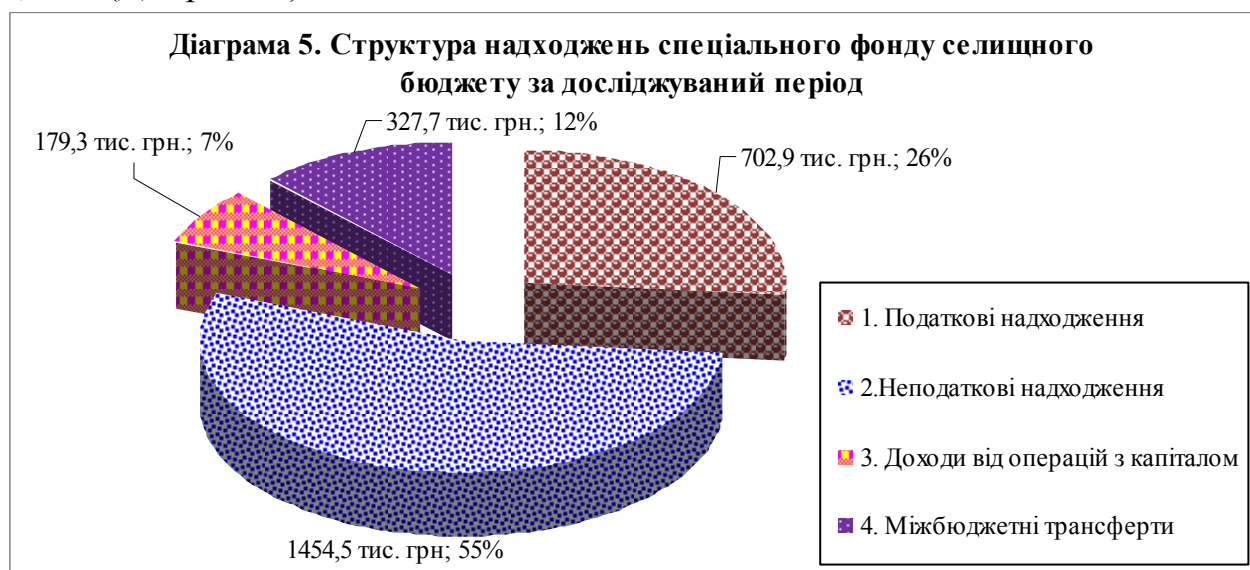
До спеціального фонду селищного бюджету надійшло 179,3 тис. грн. доходів від операцій з капіталом, зокрема, від продажу землі, а саме: в 2014 році – 45,6 тис. грн. - Козленко С.В. – 35,1 тис. грн., ПП «Ріца» - 0,5 тис. грн., ПП «Автопласт – Трейд» - 10,0 тис. грн. ; в 2015 році – 34,7 тис. грн. - Бурбига А.О. та за 9 місяців 2017 року – 99,0 тис. грн. – Касько П.В. – 90,4 тис. грн., Григорян А.Г. – 8,6 тис. гривень.

Під час аналізу відповідності затверджених та уточнених показників бюджету розрахунковим показникам Міністерства фінансів України у 2014 році встановлено наступне. Під час затвердження бюджету показники надходжень доходної частини, в переважній більшості, відповідали рекомендованим Міністерством фінансів України.

Зокрема, у 2014 році розрахункові показники Міністерства фінансів України власних та закріплених доходів доведені в обсязі 2122,8 тис. грн., у тому числі по податку та збору на доходи фізичних осіб в обсязі 887,1 тис. грн., по державному миту – 33,5 тис. грн. Вказані доходи при затвердженні бюджету на 2014 рік були заплановані на рівні доведених показників Міністерством фінансів України. Протягом року затверджені планові надходження по податку та збору з фізичних осіб були зменшені на 64,6 тис. грн., фактично виконання склало 885,8 тис. грн., тобто 99,8 % від розрахункового показника, та 107,7 % від уточненого плану. Затверджені показники надходження державного мита протягом року не змінювалися, фактичне їх виконання склало 37,2 тис. грн., або 111,2 % як до розрахункового показника Міністерства фінансів так і відповідно до уточненого плану.

За досліджуваний період до спеціального фонду надійшло 2664,5 тис. грн., або 118,6 % від затверджених розписом (2245,8 тис. гривень). У 2014 році надійшло 1124,2 тис. грн., або 114,7 % від затверджених розписом доходів на рік (1124,2 тис. гривень). У 2015 році надходження зменшилися проти 2014 року і склали 393,7 тис. грн., або 150,4 % від затверджених розписом на рік. У 2016 році доходи виконано на 120,4 % (при затверджених розписом 546,3 тис. грн., фактично надійшло 657,9 тис. гривень). За 9 місяців 2017 року надходження до спеціального фонду склали 488,7 тис. грн., або 106,8 % до затверджених розписом (Діаграма 2).

Найбільшу питому вагу в структурі надходжень спеціального фонду займають неподаткові надходження – 1454,5 тис. грн., що становить 54,6 %, на другому місці податкові надходження – 702,9 тис. грн., або 26,5 %. Надходження міжбюджетних трансфертів склали 327,7 тис. грн., або 12,3 відсотків. Доходи від операцій з капіталом склали 179,3 тис. грн., або 6,7 %. (Діаграма 5).

Зазначимо, що найбільша сума податкових надходжень надійшла у 2014 році до селищного бюджету і складала 701,2 тис. грн., або 137,3 % до планових показників. Із загальної суми податкових надходжень найбільшу суму

становили місцеві податки і збори (689,6 тис. гривень). У складі місцевих податків і зборів згідно діючого бюджетного законодавства у 2014 році найбільшу питому вагу займали надходження єдиного податку, які склали 676,2 тис. грн., або 96,4 % всіх податкових надходжень спеціального фонду.

З 2015 року структура надходжень спеціального фонду значно змінилася. Податкові надходження до бюджету у 2015 році відсутні, а у 2016 році вони склали 2,2 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 2,2 тис. гривень. Основною складовою частиною податкових надходжень до бюджету у 2016 році та за 9 місяців 2017 року були надходження екологічного податку, які, відповідно по періодах, склали 2,2 тис. грн. та 2,2 тис. гривень.

Таким чином, з 2015 року основною складовою спеціального фонду стали неподаткові надходження. При цьому, у 2014 році їх сума складала 319,4 тис. грн., або 154,4 % від затверджених розписом на рік, у 2015 році – 361,6 тис. грн., або 138,1 %, у 2016 році – 386,0 тис. грн., або 136,5 %, за 9 місяців 2017 року – 387,5 тис. грн., або 108,4 відсотків.

Серед неподаткових надходжень найбільш вагомим джерелом доходів спеціального фонду є власні надходження бюджетних установ, які у 2014 році склали 317,0 тис. грн., у 2015 році – 347,2 тис. грн., у 2016 році – 382,1 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 324,7 тис. гривень. Якщо, у 2014, 2015 та 2016 роках власні надходження були єдиними головним джерелом неподаткових надходжень, то за 9 місяців 2017 року, окрім них, до бюджету надійшло 47,4 тис. грн. коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту, або 100,8 % від запланованого.

Протягом 2014-2015 років та 9 місяців 2017 року до спеціального фонду селищного бюджету надходили кошти від операцій з капіталом, а саме від продажу земельної ділянки несільськогосподарського призначення на загальну суму 179,3 тис. грн., в тому числі: в 2014 році – 45,6 тис. грн., в 2015 році – 34,7 тис. грн. без планових показників та за 9 місяців 2017 року сумі 99,0 тис. грн., або 100,9 % до планових показників на рік.

Обсяг трансфертів, які надійшли до спеціального фонду бюджету склав в сумі 269,7 тис. грн., або 100,0 % від запланованої суми у вигляді іншої субвенції лише у 2016 році.

Протягом досліджуваного періоду згідно звітності дебіторська та кредиторська заборгованість бюджетних установ по доходах загального та спеціального фонду бюджету відсутня.

Під час аудиту Головному управлінню державної фіскальної служби у Полтавській області надано запит щодо наявності податкової заборгованості до Градизького селищного бюджету. Станом на момент закінчення аудиту відповідь не надана.

Рішення щодо необхідності створення резервного фонду селищного бюджету Градизькою селищною радою у досліджуваному періоді не приймалося.

Градизькою селищною радою у 2014 році було надано пільгу по земельному податку КП «Градизьккомунсервіс» та КП «Жилремсервіс».

Тимчасово вільні кошти бюджету розміщувалися на депозитних рахунках лише в 2017 році. Так, протягом 9 місяців 2017 року було розміщено тимчасово вільні кошти селищного бюджету в ПАТ КБ «Приватбанк» в сумі 578,0 тис. гривень. За вищевказаний період загальним фондом селищного бюджету отримано доходів за розміщення тимчасово вільних коштів селищного бюджету в сумі 24,4 тис. гривень [51].

Таким чином, виконання доходної частини селищного бюджету протягом досліджуваного періоду щорічно перевищувало сто відсотків. Аналізом доходів в розрізі джерел також досягнуто їх виконання.

Оцінка рівня виконання досліджуваного бюджету за видатками.

За рахунок селищного бюджету станом на 30.09.2017 утримувалося 8 бюджетних установ, в тому числі по галузях: освіта – 3, культури і мистецтва – 1; державного управління – 1, палаци і будинки культури – 1, комунальні спортивні споруди -1, забезпечення соціальними послугами -1. Протягом досліджуваного періоду мережа бюджетних установ в галузях не змінювалася.

Таблиця 1. Стан виконання видаткової частини селищного бюджету у 2014 – 2016 роках та за 9 місяців 2017 року (по основних галузях, загальний фонд).

тис. грн								
	Розрахунковий показник МФ	Потреба на рік	Затверджено в бюджеті	Відхилення порівняно з розрахунковими МФ	Відхилення порівняно з потребою	Уточнений план	Факт	% виконання
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Державне управління	х	4500,6	4500,6	х	-	4876,3	4281,9	87,8
2014	581,2	872,4	872,4	+291,2	-	784,2	763,5	97,4
2015	х	917,7	917,7	х	-	1159,8	1101,5	94,9
2016	х	1093,7	1093,7	х	-	1280,7	1212,0	94,6
2017	х	1616,8	1616,8	х	-	1651,6	1204,9	72,9
Освіта	х	11222,1	10233,8	х	-988,3	12690,5	11209,2	88,3
2014	1959,8	1900,9	1900,9	-58,9	-	2199,7	2156,2	98,0
2015	х	2370,2	2370,2	х	-	3215,7	2908,1	90,4
2016	х	2774,4	2774,4	х	-	3098,5	3003,3	96,9
2017	х	4176,6	3188,3	х	-988,3	4176,6	3141,6	75,2
Соціальний захист	х	1918,1	1918,1	х	-	2182,6	1846,0	84,6
2014	х	354,6	354,6	х	-	314,2	307,0	97,7
2015	х	407,7	407,7	х	-	562,5	539,8	95,9
2016	х	465,9	465,9	х	-	563,8	451,3	80,0
2017	х	689,9	689,9	х	-	742,1	547,9	73,8
Культура і мистецтво	х	245,7	219,3	х	-26,4	398,8	327,7	82,2
2014	15,3	60,5	60,5	+45,2	-	62,2	61,6	99,0
2015	х	31,1	31,1	х	-	61,1	47,2	77,2
2016	х	86,5	86,5	х	-	94,6	74,1	78,3
2017	х	67,6	41,2	х	-26,4	180,9	144,8	80,0

Житлово-комунальне-господарство	х	1527,3	1527,3	х	-	2683,7	2512,0	93,6
2014	х	88,9	88,9	х	-	98,0	89,1	90,9
2015	х	181,9	181,9	х	-	415,5	355,4	85,5
2016	х	317,5	317,5	х	-	634,3	620,6	97,8
2017	х	939,0	939,0	х	-	1535,9	1446,9	94,2

Загальна штатна чисельність посад по вказаним установам збільшилася на одну посаду - з 80,0 посад станом на 01.01.2014 до 80,85 посад станом на 30.09.2017. Зокрема, штатна чисельність посад Градизької селищної ради становила на 01.01.2014 – 19,5 посад, з 01.01.2017 збільшилася і станом на 30.09.2017 кількість посад склала 20,5 од., з них фактично зайнято станом на 30.09.2017 – 16,5 од, на яких працює 17 осіб.

Штатна чисельність посад дитячих дошкільних закладів на початок 2014 року становила – 58,5 посад, на 01.01.2017 чисельність збільшилась та склала 59,95 посад, з яких станом на 30.09.2017 зайнято 58,45 посади, на яких працює фактично 68 осіб.

По закладу культури на початок 2014 року штатна чисельність складала 2,0 посади, станом на 30.09.2017 кількість посад зменшилась до 1,15 посади, фактично зайнято на 30.09.2017 – 1,15 посад, та працює 2 особи.

Головний розпорядник коштів селищного бюджету – Градизька селищна рада, інші установи – є розпорядниками нижчого рівня.

Видатки загального фонду селищного бюджету в досліджуваному періоді становили 24602,5 тис. грн. У 2014 році їх сума складала 3973,7 тис. грн., при запланованих видатках 4070,9 тис. грн., або 97,6 % від плану; у 2015 році – 5807,4 тис. грн., при запланованих 6298,3 тис. грн., або 92,2 %; у 2016 році – 6505,5 тис. грн., при запланованих 7117,5 тис. грн., або 91,4 %; за 9 місяців 2017 року видатки здійснені в сумі 8315,9 тис. грн., при запланованих на рік 10426,9 тис. грн., тобто 79,7 відсотки.

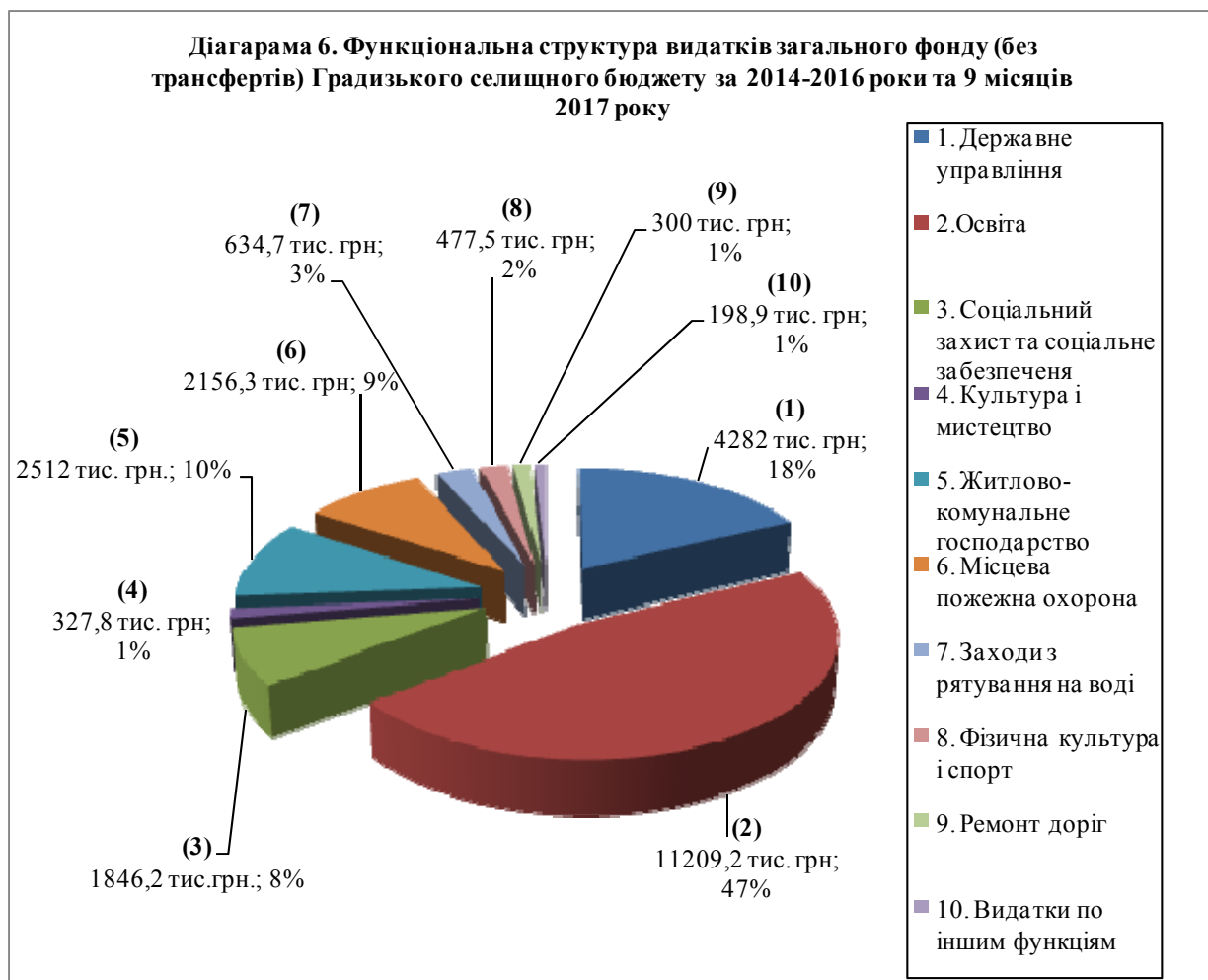
Аналізуючи стан виконання видаткової частини селищного бюджету за 2014 – 2017 роки в розрізі основних галузей, бачимо, що дві з галузей не забезпечувалася коштами відповідно до потреби при затвердженні бюджету. Найгірше забезпечувалася коштами в 2017 році галузь освіти та культури і мистецтва. Так, при потребі по освіті 4176,6 тис. грн., затверджено в бюджеті 3188,3 тис. грн., тобто, галузь не забезпечено відповідним фінансуванням на 988,3 тис. грн., або на 23,7 % порівняно з потребою, про що свідчать дані Таблиці 1.

Фактичні видатки по галузях виконувалися на 82,2 % - 95,9 %, порівняно з уточненим планом. Найвищий рівень виконання – 99,0 % по галузі культура і мистецтво у 2014 році та по галузі освіта у 2014 році – 98,0 %, найнижчий – по галузі культура і мистецтво у 2015 році – 77,2 %, у 2016 році – 78,3 відсотки. (Таблиця 1).

У досліджуваному періоді найбільше коштів із загального фонду бюджету направлялося на утримання галузі освіти – 11209,2 тис. грн. (45,6 %), державне управління – 4281,9 тис. грн. (17,4 %), на галузь житлово-

комунального господарства - 2512,0 тис. грн. (10,2 %) та на місцеву пожежну охорону – 2156,3 тис. грн. (9 %).

Решта коштів була направлена на соціальний захист – 1846,0 тис. грн. (7,5 %), заходи з рятування на воді – 634,7 тис. грн. (3,0 %), на фізичну культуру і спорт – 477,5 тис. грн. (2,0 %), на культуру і мистецтво – 327,7 тис. грн. (1,3 %), на утримання та розвиток доріг - 300,0 тис. грн. (Діаграма 6).

Крім того, із загального фонду селищного бюджету іншим бюджетам було спрямовано за досліджуваний період 657,8 тис грн. трансфертів. У 2014 році обсяг трансфертів склав 22,0 тис. грн., при запланованих 22,0 тис. грн., або 100,0 %; у 2015 році – 51,2 тис. грн., при запланованих 51,2 тис. грн., або 100,0 %; у 2016 році - 278,8 тис. грн., при запланованих 479,0 тис. грн., або 58,2 %; за 9 місяців 2017 року – 305,8 тис. грн., при запланованих 305,8 тис. грн., або 100 відсотків.

Вільні залишки (без оборотного залишку коштів) становили станом на 01.01.2014 – 158,3 тис. грн., на 01.01.2015 – 171,5 тис. грн., на 01.01.2016 – 1085,6 тис. грн., на 01.01.2017 – 2764,8 тис. гривень.

У 2014 році за рахунок вільних залишків направлено кошти на галузі в загальній сумі 726,7 тис. грн., з них: 224,4 тис. грн, або 30,3 % на благоустрій (на капітальний ремонт водомережі - 200,0 тис. грн. та погашення

кредиторської заборгованості - 20,0 тис. грн.); надано іншу субвенцію районному бюджету – 22,0 тис. грн. (на підвіз учнів); на дошкільну галузь – 143,2 тис. грн. (131,6 тис. грн. – на заробітну плату з нарахуванням та на погашення кредиторської заборгованості – 11,6 тис. грн.); на розроблення генерального плану селища – 100,0 тис. грн.; решта коштів направлена на погашення кредиторської заборгованості.

У 2015 році направлено коштів вільного залишку на загальну суму 1303,0 тис. грн., в тому числі найбільше як і в попередньому році на благоустрій – 310,0 тис. грн. або 23,8 % (150,0 тис. грн. капітальний ремонт водомережі; 60,0 тис. грн. – на придбання насосів для водонапірної вежі та 60,0 тис. грн. на придбання косарки); на інші субвенції 51,2 тис. грн.; на послуги по інвентаризації споруд цивільного захисту населення – 20,0 тис. грн.; на розробку проекту землеустрою – 20,0 тис. грн.; органам місцевого самоврядування – 40,0 тис. грн. (на придбання засобів сповіщення населення – 10,0 тис. грн.; на придбання камер спостереження – 10,0 тис. грн. та 20,0 тис. грн. – на придбання комп'ютерів); на заходи з рятування на водах – 140,0 тис. грн. (на придбання костюмів водолазних – 100,0 тис. грн. та шлюпки рятувальної – 40,0 тис. грн.); на дошкільні заклади – 36,0 тис. грн. (на придбання дитячих ліжок); на виготовлення генерального плану селища – 300,0 тис. грн.; на послуги по утриманню доріг – 7,7 тис. грн.; на послуги по упорядкуванню полігону твердих побутових відходів – 3,2 тис. грн.; на покриття заборгованостей, що виникли в минулих періодах – 230,9 тис. грн.; на капітальні видатки – 144,0 тис. грн. (на реконструкцію вуличного освітлення – 90,0 тис. грн. та на реконструкцію системи опалення – 54,0 тис. грн.).

У 2016 році направлено коштів на загальну суму – 1129,2 тис. грн., в тому числі найбільше на благоустрій – 420,0 тис. грн. або 37,2 % (200,0 тис. грн. – на поточний ямковий ремонт доріг; 177,0 тис. грн. – на капітальний ремонт свердловини та 43,0 тис. грн. – на придбання насосів), решта коштів направлена на наступні цілі: будинку – інтернату для літніх людей та інвалідів – 6,3 тис. грн. (на придбання виробничих столів); на виготовлення нормативно-грошової оцінки землі – 150,0 тис. грн.; на надання інших субвенцій – 151,0 тис. грн.; органам місцевого самоврядування на придбання комп'ютерної техніки – 25,0 тис. грн.; на дошкільну освіту – 90,0 тис. грн. (на заміну вікон – 60,0 тис. грн. та 30,0 тис. грн. на придбання холодильника та витяжки); на капітальні вкладення – 70,0 тис. грн. (на виготовлення проекту будівництва полігону рідких відходів – 60,0 тис. грн. та на проект будівництва очисних споруд – 10,0 тис. грн.); на виготовлення (оновлення) генерального плану селища – 150,0 тис. грн.; на капітальний ремонт зони берегоукріплення – 66,9 тис. грн.).

За 9 місяців 2017 року кошти вільного залишку направлено на загальну суму 2762,2 тис. грн., в тому числі: на дошкільну освіту – 930,3 тис. грн. або 33,7 % (на заробітну плату з нарахуванням – 683,3 тис. грн., на придбання вікон та комплектуючих до них – 202,0 тис. грн.; на придбання продуктів харчування – 40,0 тис. грн. та на послуги по водовідведенню – 5,0 тис. грн.); на будинок культури – 69,7 тис. грн. (на заробітну плату з нарахуванням – 29,7 тис. грн. та на придбання будівельних матеріалів для проведення поточного ремонту – 40,0

тис. грн.); для надання субвенцій районному бюджету – 433,6 тис. грн.; на інші видатки – 83,0 тис. грн. (послуги по проведенню нормативно грошової оцінки землі – 80,0 тис. грн., підвіз допризовників – 2,0 тис. грн. та придбання квітів – 1,0 тис. грн.); органам місцевого самоврядування направлено 89,5 тис. грн., або 3,2 % (придбання комп'ютерів – 20,0 тис. грн.; на придбання камер вуличного спостереження – 20,0 тис. грн., на придбання телефонів – 15,0 тис. грн. та придбання офісних меблів – 34,5 тис. грн.); на заходи з рятування на водах – 30,0 тис. грн. (придбання гідромаски для водолазного костюму); на благоустрій селища – 320,0 тис. грн. (придбання вантажного автопіднімача – 220,0 тис. грн., придбання самоскиду – 100,0 тис. грн.); на придбання камер вуличного спостереження – 100,0 тис. грн.; придбання комп'ютерної техніки – 70,0 тис. грн.; на реконструкцію вуличного освітлення – 200,0 тис. грн.; на виготовлення технічної документації спортивного майданчика – 50,0 тис. грн.; на виготовлення генерального плану селища – 261,1 тис. грн.; на придбання матеріалів для поточного ремонту комунальних споруд – 20,0 тис. грн.; на підтримку місцевого спортивного клубу – 50,0 тис. грн.; на придбання матеріалів для утримання вуличного освітлення – 55,0 тис. гривень.

Тимчасово вільні кошти селищного бюджету розміщувалися на депозитних рахунках лише в 2017 році. Дозвіл на розміщення тимчасово вільних коштів селищного бюджету на депозитних рахунках надані рішеннями Градизької селищної ради від 16.02.2017 року.

З метою визначення банків, які можуть взяти участь в конкурсі для розміщення на депозитних рахунках тимчасово вільних бюджетних коштів Градизькою селищною радою було направлено відповідне звернення до Національного Банку України.

Надані відповідними банками пропозиції щодо умов розміщення тимчасово вільних коштів селищного бюджету на вкладних (депозитних) рахунках були розглянуті на засіданні конкурсної комісії по визначенню установи банку для розміщення тимчасово вільних коштів місцевого бюджету на вкладних (депозитних) рахунках у банках.

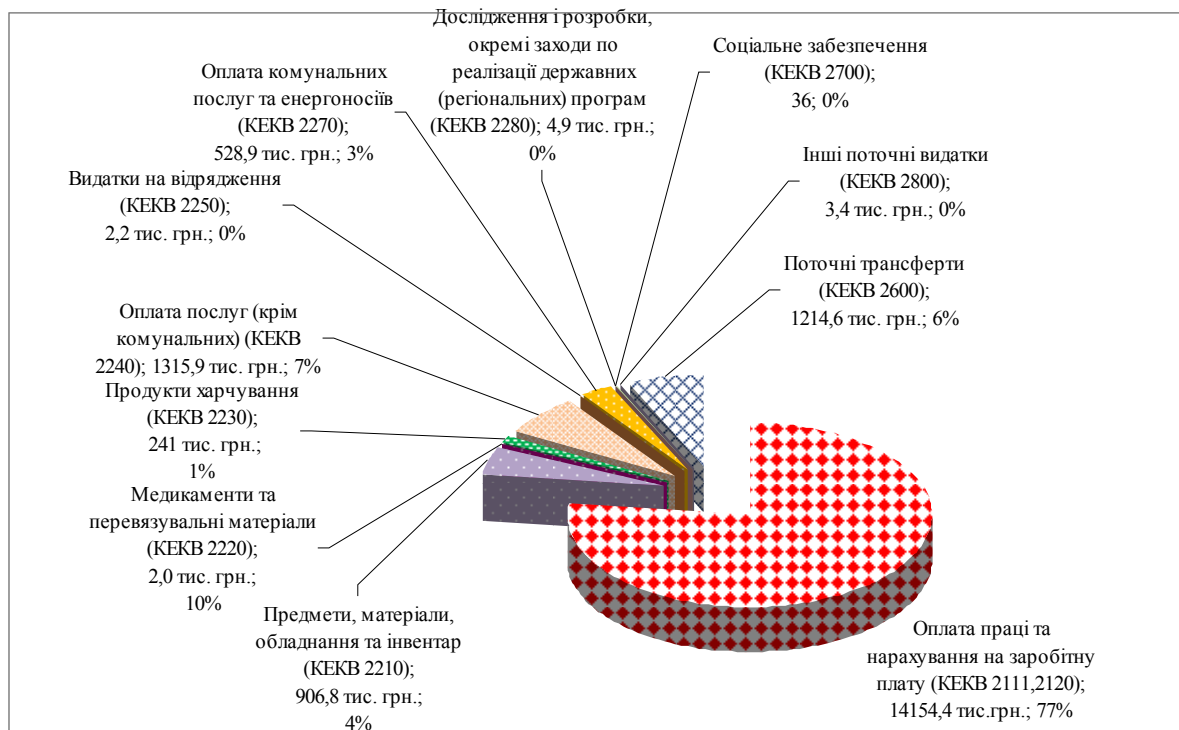
Переможцем конкурсу на розміщення тимчасово вільних коштів селищного бюджету на вкладних (депозитних) рахунках визначено ПАТ КБ «Приватбанк» (протокол засідання конкурсної комісії з визначення банків для розміщення у 2017 році тимчасово вільних коштів місцевого бюджету на вкладних (депозитних) рахунках у банках від 18.04.2017 № 2), про що був укладений договір банківського строкового вкладу № 697447 від 04.05.2017 між Градизькою селищною радою та ПАТ КБ «Приватбанк» на суму 578,0 тис. гривень. Строк розміщення депозиту - по 20.12.2017.

За січень-вересень 2017 року при відсутності планових показників по платі за розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів надійшло надходжень в сумі 24,4 тис. гривень.

В структурі видаткової частини селищного бюджету за економічною класифікацією, найбільш пріоритетними напрямками використання коштів залишаються видатки на розрахунки з працівниками бюджетної сфери по

заробітній платі з нарахуваннями, та на оплату комунальних послуг, які визначені захищеними статтями. (Діаграма 7)

Діаграма 7. Структура загального фонду Градизького селищного бюджету за економічною класифікацією видатків у 2014-2016 роках та за 9 місяців 2017 року

Найбільшу питому вагу у складі видатків загального фонду місцевого бюджету, 57,5 %, займають видатки на оплату праці і нарахування на заробітну плату (КЕКВ 2111, 2120). Загальна сума видатків на вказані цілі склала за досліджуваній період 14154,4 тис. грн. (2014 рік – 2861,3 тис. грн, 2015 рік – 3575,7 тис. грн., 2016 рік – 3657,5 тис. грн., 9 місяців 2017 року – 4059,9 тис. грн.). Обсяг видатків на оплату праці зріс у 2016 році на 27,8 % проти 2014 року. Виконання запланованих видатків у 2014 році склало 99,8 %, у 2015 році – 95,6 %, у 2016 році – 98,0 %, за 9 місяців 2017 року – 75,0 % до річного плану. Найбільша сума коштів на оплату праці працівників і нарахування на заробітну плату спрямовувалася щорічно на галузь «Освіта», видатки на які у досліджуваному періоді склали 8134,2 тис. грн., або 57,5% від загальної суми видатків на оплату праці і нарахування на заробітну плату, на галузь «Державне управління» - 3065,1 тис. грн., або 21,6 відсотки та на галузь соціального захисту населення спрямовано 1367,1 тис. грн., або 9,6 %. На галузь ЖКГ спрямовано 282,0 тис. грн., або 2,0 %; на галузь культури - 197,4 тис. грн., або 1,4 %; на фізичну культуру і спорт – 120,5 тис. грн., або 0,8 %.

Потреба у видатках на оплату праці і нарахування на заробітну плату працівників бюджетних установ у досліджувальному періоді забезпечено майже на 100,0 %.

В той же час, фактично, уточнені річні планові видатки по КЕКВ 2111, 2120 не виконано відповідно по досліджуваних роках на 7,0 тис. грн. у 2014 році; на 163,4 тис. грн. у 2015 році; на 80,4 тис. грн. у 2016 році.

Найбільше коштів на заробітну плату з нарахуваннями у порівнянні з уточненими плановими показниками не вистачало працівникам галузі «Освіта» - 117,7 тис. грн. (у 2014 році – 1,9 тис. грн., у 2015 році – 103,6 тис. грн., у 2016 році – 12,2 тис. грн.). Аналогічно, за 2014-2016 роки не забезпечено виконання планових показників в коштах по галузі «Державне управління» на суму 28,3 тис. грн. на (у 2014 році – 2,6 тис. грн., у 2015 році – 21,2 тис. грн., у 2016 році – 4,5 тис. грн.); по галузі «Соціальний захист та соціальне забезпечення» на – 56,4 тис. грн. (у 2014 році – 1,1 тис. грн., у 2015 році – 14,1 тис. грн., у 2016 році – 41,2 тис. грн.); по галузі «Культура і мистецтво» на – 24,7 тис. грн. (у 2014 році – 0,4 тис. грн., у 2015 році – 12,0 тис. грн., у 2016 році – 12,3 тис. грн.);

Друге місце по обсягу фінансування займають видатки на оплату послуг (крім комунальних) (КЕКВ 2240) – 2336,7 тис. грн. (2014 рік – 51,2 тис. грн., 2015 рік – 372,9 тис. грн., 2016 рік – 596,7 тис. грн., 9 місяців 2017 року – 1315,9 тис. грн.). Доля зазначених видатків у загальному обсязі видатків загального фонду становила у досліджуваному періоді 9,5 відсотки. Якщо, у 2014 році питома вага видатків по КЕКВ 2240 у загальному обсязі видатків становила 1,3 %, то у 2015 та 2016 роках відповідно 6,4 % та 9,2 %, тобто збільшилися майже в 4 рази у 2015 році та у 7 разів – у 2016 році проти показника 2014 року. Заплановані видатки виконано у 2014 році – на 76,5 %, у 2015 році – на 89,6 %, у 2016 році – на 86,8 % за 9 місяців 2017 року – на 92,5 % до річного уточненого плану. Недофінансування видатків за КЕКВ 2240 у 2014 році склало 15,7 тис. грн., у 2015 році – 43,3 тис. грн., у 2016 році – 90,7 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 106,4 тис. гривень.

Найбільші суми по вказаним видаткам спрямовувалися на галузь житлово-комунального господарства (2014 рік – 28,7 тис. грн., 2015 рік – 289,5 тис. грн., 2016 рік – 473,0 тис. грн., 9 місяців 2017 року – 865,3 тис. гривень). При цьому галузь у 2014 році недофінансовано на 8,3 тис. грн., у 2015 році – на 25,9 тис. грн., у 2016 році – на 0,4 тис. грн., за 9 місяців 2017 року - на 31,1 тис. грн. у відповідності до уточнених планових показників [18].

Наступною важливою економічною складовою видатків загального фонду місцевого бюджету є «Оплата комунальних послуг та енергоносіїв» (КЕКВ 2270), обсяг яких у 2016 році зріс на 45,5 % проти 2014 року. За досліджуваний період видатки на вказану статтю склали 2042,8 тис. грн. (2014 рік – 392,9 тис. грн., 2015 рік – 549,4 тис. грн., 2016 рік – 571,6 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 528,9 тис. гривень). Найбільша сума видатків (75,9 %) спрямовувалася на оплату комунальних послуг та енергоносіїв по галузі «Освіта» - 1550,7 тис. грн. (2014 рік – 309,7 тис. грн., 2015 рік – 423,4 тис. грн., 2016 рік – 436,9 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 380,7 тис. гривень).

При плануванні видатків потреба на оплату комунальних послуг та енергоносіїв у 2014-2017 роках забезпечено майже на 100,0 %. Одночасно, у вказані роки уточнені планові видатки не виконувалися, а саме: на 30,2 тис. грн., на 218,8 тис. грн., на 124,6 тис. грн. та на 254,0 тис. грн. відповідно.

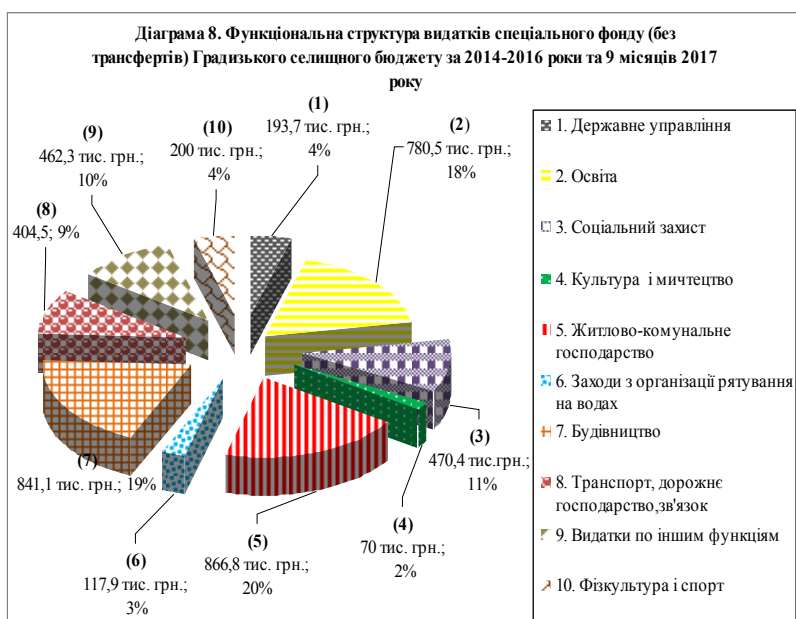
Зокрема, щорічно найбільші суми асигнувань на оплату комунальних послуг та енергоносіїв недофінансовано по галузі «Освіта»: у 2014 році - на 28,7 тис. грн., у 2015 році – 184,3 тис. грн., у 2016 році – 48,7 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 214,4 тис. гривень.

Захищеними видатками загального фонду селищного бюджету є також видатки на придбання продуктів харчування (КЕКВ 2230), на які за досліджуваній період спрямовано 1043,0 тис. грн. (2014 рік – 160,7 тис. грн., 2015 рік – 363,8 тис. грн., 2016 рік – 277,5 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 241,0 тис. грн.). Видатки місцевого бюджету на продукти харчування у 2015 році збільшилися проти 2014 року на 126,4, у 2016 році зменшилися на 23,7 % проти 2015 року. Заплановані видатки на придбання продуктів харчування для дошкільних закладів у 2014-2016 роках виконано не в повному обсязі.

Так, щорічно суми асигнувань на придбання продуктів харчування недофінансовано по галузі «Освіта»: у 2014 році - на 4,4 тис. грн., у 2015 році – 16,4 тис. грн., у 2016 році – 44,5 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 59,0 тис. гривень.

Загальна сума недофінансування захищених статей видатків загального фонду Градизького селищного бюджету у 2014 році склала 33,1 тис. грн., у тому числі по оплаті праці і нарахуванням на заробітну плату (КЕКВ 2110, 2120) – 2,9 тис. грн., по оплаті комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) – 30,2 тис. грн.; у 2015 році – 382,2 тис. грн., у тому числі по оплаті праці і нарахуванням на заробітну плату (КЕКВ 2110, 2120) – 163,4 тис. грн., по оплаті комунальних послуг та енергоносіїв (КЕКВ 2270) – 218,8 тис. грн.; у 2016 році – 247,3 тис. грн., у тому числі за КЕКВ 2110, 2120 – 80,4 тис. грн., за КЕКВ 2270 – 124,6 тис. грн., за КЕКВ 2700 – 42,3 тис. гривень [18].

Видатки спеціального фонду, враховуючи трансферти, в досліджуваному періоді здійснено в сумі 4624,0 тис. грн., у тому числі трансферти 200,0 тис. гривень. У 2014 році при запланованих видатках 1615,3 тис. грн., фактичні видатки склали 640,2 тис. грн., або 39,6 % від плану. У 2015 році видатки здійснено на 99,3 % від запланованого (план –

1483,6 тис. грн., факт – 1473,5 тис. грн.), у 2016 році – лише на 60,9 % (план – 1994,9 тис. грн., факт – 1214,9 тис. гривень.). За 9 місяців поточного року видатки спеціального фонду становили 1295,4 тис. грн. (47,9 % від плану).

Видатки спеціального фонду (без врахування трансфертів) в розрізі галузей зображено в Діаграмі 8.

Як видно з Діаграми 8, найбільша сума коштів спеціального фонду селищного бюджету – 866,8 тис. грн., або 18,7 % спрямовувалася на галузь ЖКГ, на будівництво – 841,1 тис. грн., або 19,0 % , на освіту - 780,5 тис. грн., або 16,9 %, та на соціальний захист – 470,5 тис. грн., або 10,2 %. Аналіз виконання видатків спеціального фонду, спрямованих на будівництво, засвідчив, що у 2014 році видатки, затверджені розписом на рік з урахуванням змін, виконано на 5,9 %, у 2015 році – на 94,4 %, у 2016 році – на 9,6 відсотки. У 2014 році при запланованих видатках в сумі 411,3 тис. грн., фактично вони склали 24,5 тис. грн. У 2015 році при плані 444,0 тис. грн., видатки склали 419,1 тис. грн. У 2016 році, при плані 559,5 тис. грн., видатки склали 53,9 тис. грн. За 9 місяців 2017 року, при річному плані 904,1 тис. грн., видатки склали 343,7 тис. гривень.

Аналіз виконання інших видатків спеціального фонду засвідчив, що 16,9 %, або 780,5 тис. грн. спрямовано на галузь освіти. У 2014 році видатки галузі, затверджені розписом на рік з урахуванням змін, виконано на 91,3 %, у 2015 році – на 98,9 %, у 2016 році – на 55,5 відсотки.

На галузь житлово-комунального господарства спрямовано 18,7 % , або 866,8 тис. грн. видатків спеціального фонду. У 2014 році видатки галузі, затверджені розписом на рік з урахуванням змін, виконано на 19,9 %, у 2015 році – на 93,7 %, у 2016 році – на 53,4 відсотки.

Протягом досліджуваного періоду бюджет розвитку селищного бюджету формувався у відповідності до вимог ст.71 Бюджетного кодексу України та статей Закону України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Із загального фонду до бюджету розвитку (спеціального фонду) селищного бюджету у досліджуваному періоді було передані кошти.

Крім того, джерелами надходжень до бюджету розвитку місцевого бюджету протягом досліджуваного періоду були: надходження єдиного податку в сумі 676,2 тис. грн.; кошти пайової участі у розвитку інфраструктури населених пунктів – 47,4 тис. грн.; кошти від продажу земельних ділянок несільськогосподарського призначення або прав на них, що перебувають у державній власності до розмежування земель державної і комунальної власності – 179,2 тис. грн.; податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – 0,2 тис. гривень.

За рахунок бюджету розвитку на капітальні видатки спеціального фонду в 2014-2016 роках та 9 місяців 2017 року було направлено 3827,4 тис. грн., у тому числі у 2014 році – 535,4 тис. грн., у 2015 році – 942,9 тис. грн., у 2016 році – 1075,7 тис. грн. та за 9 місяців 2017 року – 1273,3 тис. грн.

У 2014 році кошти в сумі 535,5 тис. грн. спрямовано за наступними напрямками: на реконструкцію системи опалення будівлі селищної ради (5,7 тис. грн.); оплату за виконані роботи по реконструкції меморіального комплексу в смт. Градизьк (45,6 тис. грн.); проектування та реконструкцію вуличного освітлення в смт. Градизьк (161,1 тис.грн.); на придбання насосних агрегатів ЕЦВ 8-25-100 (28,5 тис. грн.); на придбання ігрового комплексу

"Гномик" (20,0 тис. грн.); на придбання побутової техніки (35,3 тис. грн.); оплату за проектно-вишукувальні роботи по об'єкту "Капітальний ремонт ДНЗ№3, ДНЗ№4 – заміна дверей" (4,0 тис. грн.); оплату за проектно-вишукувальні роботи по об'єкту: "Капітальний ремонт будівлі селищної ради" (3,0 тис. грн.); на капітальний ремонт стадіону (199,9 тис. грн.), на капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Шевченка та оплата за виконання авторського нагляду об'єкту "Капітальний ремонт дорожнього покриття" (32,3 тис. грн.).

У 2015 році кошти спрямовано в загальній сумі 942,9 тис. грн.: на виконання робіт з реконструкції меморіального комплексу та технічний нагляд за роботи (18,4 тис. грн.); проектування та реконструкція вуличного освітлення в смт. Градизьк, КТП 2814 та технічний нагляд за роботи "Реконструкція вуличного освітлення в смт Градизьк, КТП 2814 (116,3 тис. грн.); придбання насосу ЕЦВ 8-25-100 (57,5 тис. грн.); капітальний ремонт артезіанської свердловини в смт. Градизьк та технічний, авторський нагляд (144,6 тис. грн.); на придбання гойдалки, каруселі (не вмонтовані), ігрового комплексу (60,9 тис. грн.) газонокосилки (5,7 тис. грн.); експертну кошторисну документацію проекту "Капітальний ремонт будівлі дитячої установи №3 та №4" (0,8 тис. грн.); на придбання ліжок дитячих (38,0 тис. грн.); оплату за капітальний ремонт будівлі д/у №3 та 4-заміна вхідних дверей та проектно- вишукувальні роботи (42,5 тис. грн.); на придбання оргтехніки (57,0 тис. грн.); оплату за капітальний ремонт будівлі Градизької селищної ради - заміна вікон та на експертну кошторисну документацію проекту (38,4 тис. грн.); придбання шлюпки та водолазного костюму (37,9 тис. грн.); проектування та реконструкцію вуличного освітлення" в смт. Градизьк КТП-2218 та на оплату за роботи по розробці генерального плану (188,9 тис. грн.); проектування та реконструкція вуличного освітлення в смт. Градизьк КТП-2203 (72,3 тис. грн.); оплату за виконані роботи по реконструкції меморіального комплексу та технічний та авторський нагляд (26,8 тис. грн.); капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Шевченка смт. Градизьк та технічний і авторський нагляд за роботи (32,3 тис. грн.); розробку проекту земельного відведення земельної ділянки для ведення селянського господарства та Звіт про оцінку майна "Земельні ділянки смт Градизьк" (4,6 тис. грн.).

У 2016 році кошти спрямовано в загальній сумі 1075,6 тис. грн. на наступні цілі: капітальний ремонт дорожнього покриття вул. Шевченка (від будинку Будівлі побуту до перехрестя з вул. Тельмана) в смт. Градизьк та технічний нагляд (385,7 тис. грн.); виконання робіт з переробки кошторисної частини робочого проектів "Будівництво біологічних очистних споруд госп.-поб. стічних вод та виготовлення робочого проекту (10,0 тис. грн.); оплату за виготовлення робочого проекту "Будівництво полігону для рідких побутових відходів на території Градизької селищної ради (48,9 тис. грн.); придбання насосів ЕЦВ (41,3 тис. грн.); на оплату виконаних робіт по капітальному ремонту артезіанської свердловини в смт. Градизьк (168,1 тис. грн.); на придбання машини секційного типу К-1500 SE,50-250 мм (100,0 тис. грн.); оплату за виготовлення робочого проекту "Капітальний ремонт кріплення

ділянки берега затоки Кременчуцького водосховища в смт. Градизьк" (25,3 тис. грн.); на придбання холодильника БЕКО CSA 31020 (10,0 тис. грн.) та зонти витяжного з ФЯЖ з повітроводом (19,3 тис. грн.); на капітальний ремонт будівлі ДНЗ №4 в смт. Градизьк та робота з проведення експертизи проекту (7,3 тис. грн.); на придбання персонального комп'ютера та ноутбука (25,0 тис. грн.); на придбання спорядження водолаза (50,0 тис. грн.); поточний ремонт дорожнього покриття в смт. Градизьк (184,7 тис. грн.).

У 2017 році кошти спрямовано в загальній сумі 1273,3 тис. грн. на наступні цілі: на розробку проектно-кошторисної документації; будівництво спортивного майданчика зі штучним покриттям по вул. Г. Дніпра в смт. Градизьк та придбання будівельних матеріалів (138,2 тис. грн.); на розробку проектно-кошторисної документації (капітальний ремонт водопровідної вежі в смт. Градизьк - 6,5 тис. грн.); на придбання автомобіля ЗИЛ 130 (вантажний автопідйомник - 198,4 тис. грн.); на придбання ноутбуків (85,8 тис. грн.); на придбання фотоапарату Canon EOS 700D та камери (77,6 тис. грн.); на придбання кондиціонерів (31,3 тис. грн.); придбання повнолицьової маски POSEIDON ATMOSPHERE M COMPLETE (30,0 тис. грн.); за роботи по розробці генерального плану смт. Градизьк (196,1 тис. грн.); експертну грошову оцінку 2-х земельних ділянок (3,0 тис. грн.); іншу субвенцію (200,0 тис. грн.); поточний ремонт дорожнього покриття по в. Садовій в смт. Градизьк (100,5 тис. грн.); поточний ремонт дорожнього покриття по вул. Г. Дніпра в смт. Градизьк (199,4 тис. грн.); на придбання холодильника (6,5 тис. грн.).

Під час аудиту з метою документального та фактичного підтвердження виду, обсягу і якості операцій та розрахунків для з'ясування їх реальності та повноти відображення в обліку Градизької селищної ради було проведено зустрічну звірку в ТОВ «СУСТР-19» щодо підтвердження виконання робіт з капітального ремонту артезіанських свердловин № 1 та № 2 в смт. Градизьк. За результатами зустрічної звірки розбіжностей не встановлено, що відображено в довідці зустрічної звірки від 10.11.2017 № 08-22/235-з [19].

Дебіторська заборгованість по видатках бюджетних установ, що утримуються за рахунок загального фонду, станом на 01.01.2014 та на 01.01.2015 – відсутня, станом на 01.01.2016 склала 9,22 тис. грн., станом на 01.01.2017 – 11,77 тис. грн., станом на 01.10.2017 – 70,20 тис. гривень. Дебіторська заборгованість місцевого бюджету по спеціальному фонду рахувалася лише 01.01.2016 в сумі 2,88 тис. гривень.

Кредиторська заборгованість по видатках бюджетних установ, що фінансуються за рахунок загального фонду бюджету, станом на 01.01.2014 була відсутня; на 01.01.2015 – 25,29 тис. грн.; на 01.01.2016, 01.01.2017 та 30.09.2017 – відсутня.

Кредиторська заборгованість по спеціальному фонду станом на 01.01.2014 була відсутня; на 01.01.2015 – 234,12 тис. грн.; на 01.01.2016, 01.01.2017 та 30.06.2017 – відсутня.

Таким чином, за результатами попереднього аудиту встановлено, що показники виконання плану доходної частини загального фонду щорічно перевищувалися. Так, у 2014 році до селищного бюджету надійшло 101,8 %

запланованих надходжень, у 2015 році – 107,6 %, в 2016 році – 118,4 %, за 9 місяців 2017 року – 85,7 відсотків. Значну питому вагу в структурі доходів загального фонду займали офіційні трансферти – 43,5 відсотків.

Планові показники надходження коштів до спеціального фонду також щорічно перевиконувалися. У 2014 році їх виконання становило 114,7 %, у 2015 році – 150,4 %, у 2016 році – 120,4 %, за 9 місяців 2017 року – 106,8 %. Обсяг надходжень до спеціального фонду у 2015 році зменшився проти 2014 року з 1124,2 тис грн. до 393,7 тис. грн., в першу чергу, у зв'язку зі зменшенням обсягів надходжень єдиного податку, що відбулося із змінами в бюджетному законодавстві.

Видатки загального фонду бюджету виконано в 2014 році на 97,6 %; у 2015 році – на 93,1 %; в 2016 році – на 91,4 %; за 9 місяців 2017 року – на 79,7 % від річного плану.

Видатки спеціального фонду в 2014 році виконано на 39,6 %, у 2015 році – на 99,3 %, в 2016 році – на 60,9 %, за 9 місяців поточного року – на 47,9 % від плану.

Тобто, має місце невиконання видаткової частини селищного бюджету, незабезпеченість коштами відповідно до потреби основних галузей, таких як освіта, культура і мистецтво, що свідчить про обмеженість ресурсів для надання соціальних гарантій мешканцям територіальної громади.

2.3. Стан надання громадянам соціальних гарантій та послуг за рахунок коштів селищного бюджету.

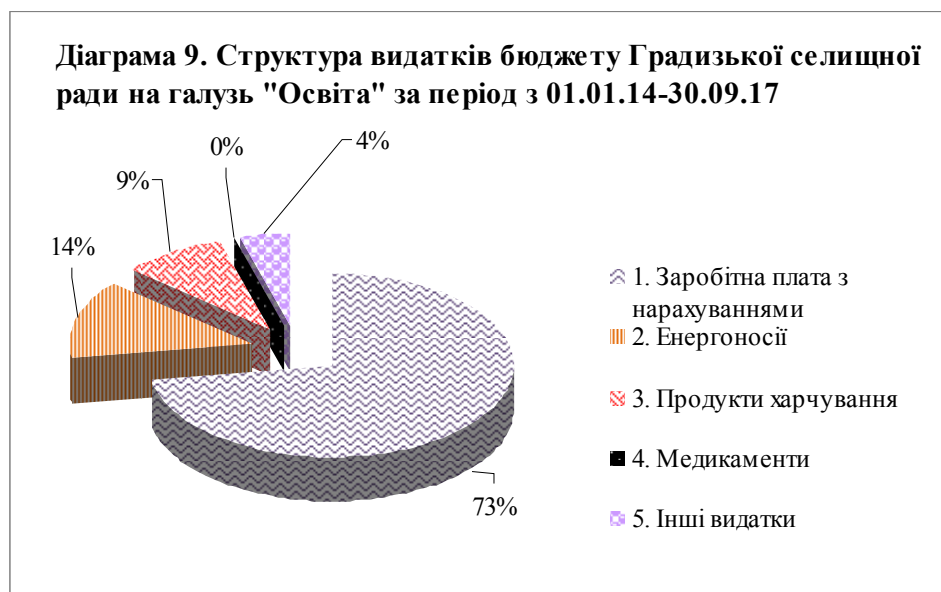
Для проведення ґрунтовного аналізу стану надання громадянам соціальних гарантій аудиторською групою відібрані такі галузі бюджетної сфери: освіта (45,6 % від загального обсягу фінансування), соціальний захист та соціальне забезпечення (6,9 % від загального обсягу фінансування), охорона здоров'я та культура (1,3 % від загального обсягу фінансування), як найбільш соціально значущі, або вагомі за обсягами фінансування.

2.3.1 Оцінка стану надання громаді соціальних гарантій у сфері освіти.

Станом на 30.06.2017 за рахунок коштів Градизького селищного бюджету утримувалося 3 дошкільні навчальні заклади, а саме: №2 «Ромашка», №3 «Золота рибка» та №4 «Сонечко». Крім того, на території селищної ради здійснює свою діяльність Градизька гімназія ім. Героя України О. Білаша; Градизька загальноосвітня школа I-III ступенів № 1; Градизька загальноосвітня школа I-III ступенів № 2, які утримуються за рахунок коштів районного бюджету та Градизька загальноосвітня школа-інтернат, яка утримується за рахунок коштів обласного бюджету.

За досліджуваний період з Градизького селищного бюджету на галузь освіти було направлено 11209,2 тис. грн., в тому числі в 2014 році 2156,2 тис. грн.; 2015 році – 2908,1 тис. грн.; 2016 році – 3003,3 тис. грн., тобто за останні 3 роки обсяг виділених коштів збільшився на 847,1 тис. грн. або на 39,3 відсотків. За 9 місяців 2017 року фактичні видатки склали 3146,6 тис. гривень. Запланований обсяг асигнувань становив: в 2014 році – 2199,7 тис. грн.; 2015 році – 3215,7 тис. грн.; 2016 році – 3098,5 тис. грн., тобто

заплановані показники не виконані на 446,3 тис. грн. (5,5 %) в тому числі: в 2014 році на 43,5 тис. грн. (1,9 %); 2015 році – 307,6 тис. грн. (9,6 %); 2016 році – 95,2 тис. грн. (3,1 відсотки).

Потреба в коштах складала в 2014 році 2199,7 тис. грн.; 2015 році – 3215,7 тис. грн.; 2016 році – 3098,5 тис. грн., тобто галузь недоотримала за три роки 446,3 тис. грн. (5,5 %), в тому числі: в 2014 році

– 43,5 тис. грн. (1,9 %); 2015 році – 307,6 тис. грн. (9,6 %); 2016 році – 95,2 тис. грн. (3,1 відсотки).

Протягом всього періоду найбільший обсяг видатків загального фонду по галузі припадав на заробітну плату з нарахуваннями – 73,0 %. Частка енергоносіїв складала 14,0 %, продуктів харчування – 9,0 відсотків (Діаграма 9).

Дошкільна освіта

З усіх ланок освіти дошкільна є чи не найголовнішою, адже дитячий вік до шести років – це базовий етап фізичного, психічного та соціального становлення особистості.

Контингент дітей віком від 1 до 5 років протягом досліджених років значно коливався, станом на 01.01.2014 він становив 187 осіб; на 01.01.2015 – 153 осіб; на 01.01.2016 – 138 осіб. Кількість місць у 3-х дошкільних закладах на території Градизької селищної ради залишалася незмінною протягом усього досліджуваного періоду – 134 місць.

Фактична чисельність дітей у 3-х дошкільних закладах складала станом на 01.01.2014 - 204 особи (відсоток завантаження – 152,2 %) ; на 01.01.2015 – 210 осіб (156,7 %); на 01.01.2016 – 190,0 осіб (141,8,0 %), на 01.01.2017 – 185 осіб (138,0 %) та станом на 01.10.2017 – 175 осіб (130,6 %). Таким чином, завантаженість 3-х ДНЗ протягом досліджуваного періоду становила на відповідні дати: 152,2 %, 156,7 %, 141,8 %, 138,0 %; 130,6 відсотки.

Із 3-х дошкільних закладів найменш завантажений Градизький ДНЗ № 3, а саме: станом на 01.01.2014 та 01.01.2015 – 26 осіб (відсоток завантаження – 76,4 %), на 01.01.2016 – 20 осіб (67,0 %); на 01.01.2017 – 23 особи (67,6 %) та станом на 01.10.2017 – 28 осіб (82,3 %).

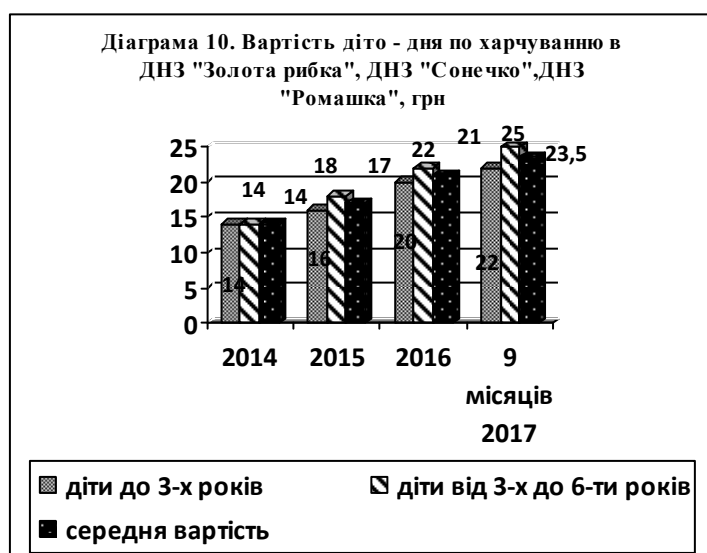
В дошкільних навчальних закладах групи компенсуючого типу відсутні.

За досліджений період штатна чисельність суттєво не змінювалася та складала 58,5-59,95 посад. Станом на 01.07.2017 року вона становить 59,95 посад. Фактична чисельність вихователів майже весь період становила 16 осіб. Тобто, заклади майже повністю укомплектовано фахівцями педагогічного напрямку.

На початок досліджуваного періоду у закладі працювало 18 вихователів (педагогічних працівників) з повною вищою освітою. Працівники пенсійного віку у закладі відсутні.

Одним із важливих соціальних нормативів у сфері дошкільної освіти є збереження і зміцнення здоров'я дітей, здійснення безоплатного медичного обслуговування. Протягом всього досліджуваного періоду до штатного розпису кожного дошкільного закладу входила посада медичного працівника, яка весь час була фактично зайнятою [26].

Одним із основних показників, який характеризує рівень послуг, що надають дошкільні заклади району, є стан організації харчування дітей.

Як видно із Діаграми 10, середня вартість харчування у садочку зростає з 14,0 грн. у 2014 році до 25,0 грн. у I півріччі 2017 року, тобто на 10,5 грн., або на 78,6 % в розрахунку на 1 діто-день.

Важливим показником якості дитячого харчування є дотримання натуральних норм продуктів, оскільки, саме від збалансованого харчування залежить здоров'я дитини.

Виконання натуральних норм харчування в дошкільних навчальних закладах по маслу вершковому, по м'ясу, по рибі, по молоку та фруктах виконувалося стовідсотково. Тобто, діти отримували, в основному, якісне харчування.

Технічний стан 3-х дошкільних закладів задовільний: приміщення закладів не є аварійними, не потребують капітального ремонту, мають водопровід, каналізацію, внутрішні туалети та опалення, але потребують поточного та косметичного ремонту.

Таким чином, результати аналізу надання соціальних гарантій в галузі освіти засвідчили, що за досліджуваний період відбулося збільшення обсягу видатків на утримання закладів дошкільної освіти, обсяг виділених коштів збільшився на 847,1 тис. грн. або на 39,3 відсотків.

Під час аудиту було опитано 35 батьків, діти яких відвідують дошкільні навчальні заклади які майже всі відзначили, що задоволені організацією виховання, навчання та відпочинку у дошкільних закладах, якістю харчування та рівнем надання медичних оглядів дітей [10, 33].

2.3.2 Оцінка стану надання громаді соціальних гарантій у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення.

Згідно з Законом України «Про місцеве самоврядування», надання соціальних гарантій населенню у сфері соціального захисту мають забезпечити органи місцевого самоврядування. Тобто, людина, яка потрапила в скрутне становище і не може самостійно з нього вийти, має право звернутися по допомогу до відповідних інстанцій і розраховувати на соціальний захист (соціальні виплати, соціальні послуги) в обсязі, достатньому для подолання проблем, що зумовили звернення по допомогу [17].

Слід зазначити, що надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот та надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу особам, на яких поширюється дія Законів України здійснюється за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам. Кошти на надання державних допомог сім'ям з дітьми, субсидій на житлово-комунальні послуги, тверде паливо та скраплений газ, на фінансування програм соціального захисту постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи надходять з державного бюджету шляхом надання субвенції Глобинському районному бюджету. Тобто, мешканці Градизької селищної ради з метою отримання пільг та допомог мають звертатися до Управління соціального захисту Глобинської районної державної адміністрації, яке є головним розпорядником коштів отриманої субвенції.

Управління соціального захисту Глобинської районної державної адміністрації не надало на запит інформацію щодо надання пільг та обсягу коштів, направлених на надання пільг і допомог мешканцям Градизької селищної ради.

На території селища здійснює свою діяльність Градизький селищний Будинок Ветеранів для одиноких престарілих громадян, який утримується за рахунок селищного бюджету, добродійницької допомоги підприємств, підприємців, організацій та установ селища; пенсій підопічних, в сумі 90,0 % від середньомісячної (10 % видається на особисті розрахунки підопічних); за рахунок коштів отриманих від реалізації майна померлих підопічних, у випадку, коли майно було заповідане селищній раді. Будинок Ветеранів бере підопічних на повне своє утримання. Підопічних забезпечують щоденним харчуванням відповідно до медичних норм і вимог. Їм надається первинна медична допомога лікарем Будинку Ветеранів, а при потребі за домовленістю викликається відповідний медпрацівник з Градизької районної лікарні. Підопічні забезпечуються постільною білизною, а одяг і взуття використовують власне. Градизький селищний Будинок Ветеранів розрахований на утримання 16 одиноких престарілих громадян.

За досліджуваний період з Градизького селищного бюджету на галузь «Соціальний захист та соціальне забезпечення» було направлено

1846,0 тис. грн., в тому числі в 2014 році 307,0 тис. грн.; 2015 році – 539,8 тис. грн.; 2016 році – 451,3 тис. грн., тобто за останні 3 роки обсяг виділених коштів збільшився на 144,3 тис. грн. або на 47,0 відсотків. За 9 місяців 2017 року фактичні видатки склали 547,9 тис. гривень. Запланований обсяг асигнувань становив: в 2014 році – 314,2 тис. грн.; 2015 році – 562,5 тис. грн.; 2016 році – 563,8 тис. грн., тобто заплановані показники не виконані на 446,3 тис. грн. (5,5 %) в тому числі: в 2014 році на 7,2 тис. грн. (2,3 %); 2015 році – 22,7 тис. грн. (4,0 %); 2016 році – 112,5 тис. грн. (19,9 відсотки).

Технічний стан приміщення Градизького селищного Будинку Ветеранів задовільний, але потребує поточного ремонту.

Таким чином, результати аналізу надання соціальних гарантій в галузі «Соціальний захист та соціальне забезпечення» засвідчили, що за досліджуваний період відбулося збільшення обсягу видатків на утримання закладу, обсяг виділених коштів збільшився на 144,3 тис. грн. або на 47,0 відсотків.

Крім того, в досліджуваному періоді діяла селищна програма соціального захисту громадян похилого віку, одиноких, малозабезпечених, які потребують матеріальної допомоги на 2014-2017 роки та селищна програма підтримки учасників антитерористичної операції та членів їх сімей.

Тобто, селищною радою проводиться певна робота по соціальному захисту населення, однак переважна більшість пільг та гарантій в зазначеній сфері забезпечується за рахунок коштів державного бюджету, які надаються бюджетам нижчого рівня у вигляді субвенцій, тому рівень їх забезпечення не залежить від стану наповнення селищного бюджету.

2.3.3. Оцінка стану надання громаді соціальних гарантій у сфері охорони здоров'я.

Згідно інформації Головного управління статистики у Полтавській області від 06.11.2017 № 15.2-17/434 чисельність постійного населення селищної ради за досліджуваний період зменшилось з 6474 особи у 2014 році до 6386 осіб у вересні 2017 року, тобто на 88 осіб або на 1,3 відсотків [24].

Первинну медичну допомогу мешканцям територіальної громади надає Градизька АЗПМС. В наданій інформації Глобинською центральною районною лікарнею від 11.12.2017 № 2295 зазначено, що в селищі Градизьк знаходяться терапевтичне та інфекційне відділення лікарні. Також, в смт. Градизьк веде прийом лікар-фтизіатр поліклініки районної лікарні, який не проводить виписку рецептів на безкоштовний відпуск лікарських засобів хворим по категоріях населення та по видах захворювань [22].

Спеціалізовану медичну допомогу мешканцям надає Глобинська районна клінічна лікарня. Зазначені заклади утримуються з районного бюджету.

На території селищної ради розташовано села Ганнівка, Котляревське, Лізки, Середпілья, лікувальні заклади в яких на даний час відсутні. На відстані більше 3-х км до найближчого медичного закладу розташовані всі 4 населених пункти.

Проведеним в ході аудиту опитуванням 3 громадяни, які отримували медичні послуги, встановлено, що вони в цілому задоволені якістю отриманих послуг, але вважають, що окремі напрямки медичного обслуговування потребують змін [27-29].

Стаціонарну допомогу мешканцям Градизької селищної ради надає Глобинська центральна районна лікарня.

Слід відмітити, що рівень забезпеченості лікувальних закладів, які надають допомогу мешканцям Градизької селищної ради бюджетними коштами, на жаль, не відповідає потребі. Згідно з Бюджетним кодексом України (п. 6 ст. 7) одним із принципів бюджетної системи є ефективність, яка передбачає, що при складанні та виконанні бюджетів усі учасники бюджетного процесу мають прагнути досягнення цілей запланованих на основі національної системи цінностей і завдань інноваційного розвитку економіки, шляхом забезпечення якісного надання гарантованих послуг при залученні мінімального обсягу бюджетних коштів та досягнення максимального результату при використанні визначеного бюджетом обсягу коштів. Однак, заклади охорони здоров'я не забезпечені коштами на придбання медикаментів та продуктів харчування відповідно до потреби, повільно оновлюються основні засоби, насамперед, медичне обладнання. Фактично, виділених на галузь коштів вистачає лише на оплату праці медичних працівників та оплату комунальних послуг, на які спрямовується більша половина бюджетних асигнувань. З метою покращення стану надання медичної допомоги мешканцям, Градизькою селищною радою за досліджуваний період надано субвенцій Глобинському районному бюджету на загальну суму 210 тис. грн., а саме: 200,0 тис. грн. на ремонт хірургічного відділення Глобинської ЦРЛ та 10,0 тис. грн. – на придбання медичних засобів. Отже, допомога із Градизького селищного бюджету надавалася, в першу чергу, лікувальному закладу вторинного рівня – Глобинській центральній районній клінічній лікарні, який надає спеціалізовану первинну медичну допомогу його мешканцям. Однак, суттєвого впливу на рівень надання медичної допомоги дані кошти не мали, оскільки їх обсяг склав незначний відсоток від обсягу касових видатків загального фонду закладів, які надають первинну медичну допомогу мешканцям територіальної громади.

Таким чином, досягти вимог бюджетного законодавства України, згідно якого при формуванні місцевих бюджетів головною метою є задоволення потреб територіальних громад у послугах та максимального їх наближення до безпосередніх споживачів в галузі охорони здоров'я досягти не вдалося.

2.3.4 Оцінка стану надання мешканцям селищної ради соціальних гарантій у галузі культури.

На території селищної ради розташовані наступні об'єкти, які здійснюють свою діяльність у галузі культури: Градизький будинок культури «Україна» на 300 місць, Градизька бібліотека з книжковим фондом в 33,0 тис. примірників, Градизька бібліотека з книжковим фондом в 28,7 тис. примірників, школа мистецтв, які утримуються за рахунок коштів районного бюджету, та

Градизький будинок культури «Героїв Дніпра» на 235 місць, який утримується за рахунок коштів селищного бюджету. Мережа закладів культури була незмінною протягом всього досліджуваного періоду. Крім того, на території селища діє літературно-поетичний клуб «Чебрецевий цвіт», на утримання якого кошти з місцевих бюджетів не виділялися.

Градизький будинок культури «Героїв Дніпра» розташований у власному спеціально побудованому приміщенні. Він має кіноконцертний зал, кабінет для занять, музичні інструменти, аудіоапаратуру. Слід зазначити, що приміщення будинку культури потребує поточного ремонту та капітального ремонту системи опалення.

Штатна чисельність працівників будинку культури залишалася незмінною протягом всього досліджуваного періоду та складала 1,15 посад, на яких працює фактично 2 особи.

За 9 місяців 2017 року було проведено 47 культурно-освітніх та розважальних заходів.

В цілому, на утримання галузі культури із бюджету Градизької селищної ради було виділено за 2014-2016 роки та 9 місяців 2017 року коштів в загальній сумі 182,9 тис. грн., в тому числі: в 2014 році – 61,6 тис. грн.; в 2015 році – 47,2 тис. грн.; в 2016 році – 74,1 тис. гривень.

Затверджена потреба в коштах становила за період 2014-2016 роки 218,0 тис. грн., в тому числі: в 2014 році – 62,2 тис. грн., в 2015 році – 61,1 тис. грн., в 2016 році – 94,7 тис. грн. В цілому, галузь недоотримала, порівняно з потребою 83,9 тис. грн. або 38,5 відсотків.

За 9 місяців 2017 року видатки склали 144,8 тис. гривень.

Підсумовуючи результати дослідження стану надання у 2014-2016 роках та 9 місяців 2017 року населенню Градизької селищної ради, слід зазначити, що за 2014-2016 роки галузь недоотримала, порівняно з потребою 35,1 тис. грн. В той же час, показники діяльності галузі покращувалися.

Крім того, в досліджуваному періоді на території Градизької селищної ради в 2017 році було проведено фестиваль музики, атракціонів, хенд-мейду та відпочинку «Певиха – фест-2017».

Виходячи з отриманих результатів, для дослідження обрано проблемне питання:

– чи існують резерви збільшення ресурсної бази місцевого бюджету селищної ради для подальшого їх спрямування на задоволення потреб територіальної громади?

Розділ 3. Результати аудиту.

Гіпотеза 1. Органи місцевого самоврядування не в повній мірі врахували існуючі можливості наповнення дохідної частини селищного бюджету.

Щодо частини чистого прибутку (доходу) від комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучаються до селищного бюджету.

Аналізом джерел наповнення доходної частини Градизького селищного бюджету встановлено, що селищною радою не в повній мірі використовуються всі можливі резерви для наповнення бюджету.

Зокрема, п. 9 ч. 1 ст. 69 Бюджетного кодексу України (в редакції до 01.01.2015), п. 35 ч.1 ст. 64 Бюджетного кодексу України (зі змінами, внесеними Законом України від 28.12.2014 №79-VIII) визначено, що частина чистого прибутку (доходу) комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань вилучаються до бюджету, у порядку визначеному відповідними місцевими радами.

Разом з тим, згідно рішень сесій Градизької селищної ради при прийнятті селищного бюджету на 2014-2017 роки не передбачено відрахування частини чистого прибутку від комунальних унітарних підприємств селища, в зв'язку з чим надходження до загального фонду селищного бюджету відсутні.

При цьому, згідно звітів про фінансові результати за 2014-2016 роки та 9 місяців 2017 комунальними підприємствами «Градизьккомунсервіс» та «Жилремсервіс» в кожному році було отримано чистий прибуток. Так, КП «Градизьккомунсервіс» отримано за досліджуемий період чистого прибутку на загальну суму 305,3 тис. грн. (в т.ч.: в 2014 році – 6,8 тис. грн., в 2015 році – 12,5 тис. грн., в 2016 році – 122,2 тис. грн. та за 9 місяців 2017 року – 163,8 тис. грн.), КП «Жилремсервіс» отримано чистого прибутку на загальну суму 126,0 тис. грн. (в т.ч.: в 2014 році – 26,7 тис. грн., в 2015 році – 44,8 тис. грн., в 2016 році – 18,4 тис. грн. та за 9 місяців 2017 року – 36,1 тис. грн.) [46, 47].

Таким чином, за умови запровадження Градизькою селищною радою сплати відрахувань від чистого прибутку (доходу) комунальними підприємствами на рівні 10,0 % , протягом періоду з 01.01.2014 по 30.09.2017 **додаткові надходження** від вище зазначених комунальних підприємств до селищного бюджету склали **43,1** тис. гривень. (Додаток 1).

Гіпотеза 2. Неefективне виконання органами місцевого самоврядування власних повноважень для максимально можливого наповнення доходної частини селищного бюджету.

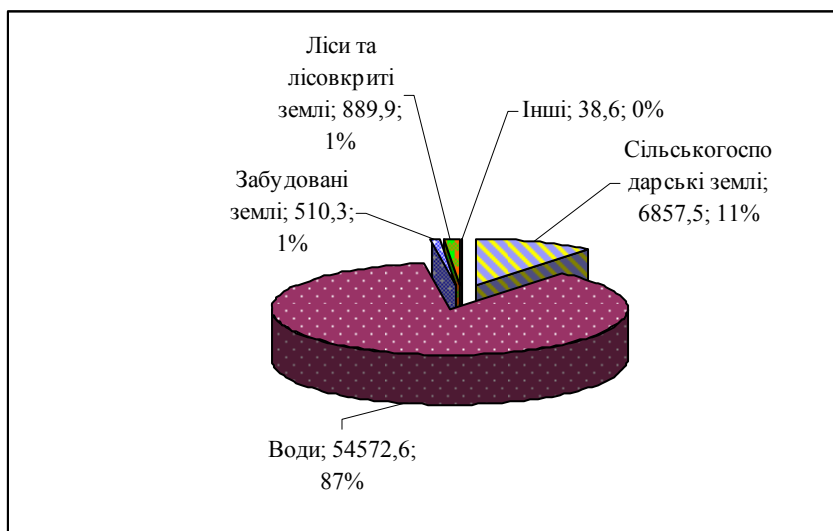
Одним із вагомих джерел наповнення доходної частини селищного бюджету є кошти, які надходять від використання земельних ресурсів.

Під час проведення аудиту направлено запити до Відділу Держгеокадастру у Глобинському районі про надання інформації про здійснення контролю за використанням та охороною земель з копіями звітів №2-зем та №6-зем. Станом на момент завершення аудиту відповідь не надана, що не надало можливості звірити дані щодо обліку земель та розподіл їх за власниками та землекористувачами з даними Градизької селищної ради.

Слід зазначити, що на здійснення самоврядного контролю за охороною та використанням земель негативно впливає відсутність статистичної звітності щодо обліку земель та розподіл їх за власниками та землекористувачами. Так, відповідно до наказу Державної служби статистики України від 19.08.2015 № 190 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного комітету статистики України від 05.11.1998 № 377 «Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми №№ 6-

зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем)» на даний час державна статистична звітність щодо наявності земель та розподіл їх за власниками землі, землекористувачами, угіддями та видами економічної діяльності не складається. Останній раз статистична звітність надавалася станом на 01.01.2016. Тому, для аналізу стану використання земельних ресурсів селищної ради використовувались дані державної статистичної звітності форми № 6-зем станом на 01.01.2014, 01.01.2015, 01.01.2016 [16].

Діаграма 11. Розподіл земельного фонду Градизької селищної ради в розрізі категорій (га)

Станом на 01.01.2016 земельний фонд Градизької селищної ради становить 62868,9 га. Відповідно до даних статистичної звітності станом на 01.01.2016 найбільшу питому вагу в структурі земель займають водні об'єкти – 54572,6 га або 86,8 % та сільськогосподарські

землі – 6857,5 га або 11 відсотків. З них рілля становить 6375,1 гектарів. Забудовані землі становлять 510,3 га або 0,8 % від земельного фонду селищної ради; ліси і інші лісо вкріті плаці – 889,9 га або 1,4 %.

Найбільша частина земель Градизької селищної ради – 2283,4 га або 68,6 % знаходиться у користуванні сільськогосподарських товариств (ВАТ «Племсервіс», ТОВ «Рост-Агро» та ТОВ СП «Нібулон»). Найбільшим землекористувачем є ТОВ «Рост-Агро», яке використовує 2172,5 га землі (33,3 % загальної площі сільськогосподарських земель Градизької селищної ради), в тому числі ріллі 2166,6 га (34,0 % загальної площі ріллі). Також працюють інші недержавні сільськогосподарські підприємства, а саме: ПАФ «Вересень» - 517,6 га, ПАФ «Урожай» - 59,3 га та ПП АФ «Олександр» - 21,3 гектари.

Крім цих підприємств на території селищної ради працює сільськогосподарська науково-дослідна установа, а саме: Полтавська державна сортодослідна станція – 560,7 гектари.

До інших державних сільськогосподарських підприємств відноситься Градизька міська державна насіннева інспекція – 0,05 гектари.

Землі надані міжгосподарському підприємству, а саме Градизькому МГП ПП – 0,8 гектари.

Землі у власність та користування (3353,8 га) надані 4131 громадянам, в тому числі: 333 (площею 718,7 га) особистих підсобних господарств; 3641 (708,3 га) ділянка для будівництва та обслуговування житлових будинків і

господарських будівель (присадибних ділянок); 4 (62,6 га) ділянки для індивідуального городництва; 59 (16,9 га) ділянок для здійснення несільськогосподарської підприємницької діяльності.

Заклади, установи та організації (15 одиниць) мають у користуванні 43,6 га землі. До них відносяться Градизька селищна рада, заклади освіти, заклади культурно-просвітницького обслуговування, релігійні організації, заклади охорони здоров'я, кредитно-фінансові установи, заклади торгівлі, заклади комунального обслуговування.

Промислові та інші підприємства (4 одиниці) використовують 27,9 га землі. До них, зокрема, належить ВАТ «Полтавабленерго», ПМК – 125, ПП «Берегиня» та ТОВ НВФ «Кібер Пласт Україна».

Підприємства та організації транспорту, зв'язку (2 одиниці) мають у користуванні 87,5 га землі. Серед них ВАТ «Глобинське АТП-15338» та УДППЗ «Укрпошта».

Державне підприємство «Кременчуцьке лісове господарство» має у користуванні 282,8 га землі – Велико-Бурімське лісництво Золотоніського держлісгоспу.

Землі запасу та землі, не надані у власність та постійне користування в межах населених пунктів займають 55061,7 га, з них: землі запасу – 91,9 га; землі резервного фонду, не надані в постійне користування – 2,0 га; землі не надані у власність або постійне користування в межах населеного пункту – 277,1 га; землі загального користування - 54690,6 гектари.

Крім того, землі запасу та землі, не надані у власність та постійне користування в межах населених пунктів (які надані у тимчасове користування) займають – 576,5 га.

Відповідно до Земельного кодексу використання землі в Україні є платним. Плата за землю справляється у вигляді земельного податку або орендної плати. Базою оподаткування є нормативна грошова оцінка земельних ділянок, яка здійснюється з метою регулювання відносин при передачі землі у власність, спадщину, при даруванні, купівлі-продажу земельної ділянки та при набутті права оренди для визначення розміру земельного податку та розміру орендної плати, визначення розміру державного мита, визначення втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва тощо. Відповідно до статті 18 Закону України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378 передбачено її проведення не рідше 1 разу на 5-7 років – для земель сільгосппризначення та не рідше 1 разу на 7-10 років – для земель несільгосппризначення [3, 11, 9, 7].

Нормативну грошову оцінку земель Градизької селищної ради було здійснено 25.01.2011 року. На даний час прийнято рішення про її наступне проведення.

Планові показники надходжень до бюджету Градизької селищної ради від платежів за землю становили в 2014 році 1245,1 тис. грн., в 2015 році – 1578,4 тис. грн., в 2016 році – 1997,0 тис. грн., за 9 місяців 2017 року – 2210,0 тис. грн. Фактично надійшло в 2014 році 1246,7 тис. грн. (100,1 % від

плану), в 2015 році – 1733,0 тис. грн. (109,8 %), в 2016 році – 2403,6 тис. грн. (120,4 %), за 9 місяців 2017 року – 2071,6 тис. грн. (93,7 % від запланованого показника на рік). Обсяг надходжень за три роки зріс на 824,9 тис. грн. або на 66,2 відсотки.

Найбільші обсяги становили надходження від юридичних осіб: у 2014 році – 774,7 тис. грн. або 62,1 % від загального обсягу; у 2015 році – 1110,2 тис. грн. (64,1 %); у 2016 році – 1438,1 тис. грн. (59,8 %); за 9 місяців 2017 року – 1287,3 тис. грн. (62,1 відсотків). Від фізичних осіб надходження становили 471,9 тис. грн. (37,8 %), 622,8 тис. грн. (35,9 %), 965,5 тис. грн. (40,2 %), 784,2 тис. грн. (37,8 %) відповідно. Тобто, надходження від земельних платежів до бюджету селищної ради стабільно зростали протягом досліджуваного періоду.

За досліджуваний період від юридичних осіб надійшло 3797,3 тис. грн. плати за оренду земельних ділянок та 813,0 тис. грн. земельного податку.

Станом на 01.10.2017 Градизькою селищною радою укладено діючих 112 договорів оренди земельних ділянок.

Градизька селищна є орендодавцем по 93 договорах оренди, Глобинська районна державна адміністрація – по 19 договорах.

Відповідно до статті 288 Податкового кодексу розмір орендної плати встановлюється у договорі оренди, але річна сума платежу не може бути меншою розміру земельного податку, встановленого для відповідної категорії земельних ділянок на відповідній території та не може перевищувати 12 % нормативної грошової оцінки.

Положення про встановлення плати за землю на території Градизької селищної ради затверджено: на 2014 рік - рішенням 5 сесії 5 скликання Градизької селищної ради №57 від 19.07.2006 зі змінами, внесеними рішенням сесії від 30.08.2008 № 4; на 2015 рік - рішенням 53 (позачергової) сесії 6 скликання селищної ради від 22.01.2015.

Рішенням 7 (позачергової) сесії 7 скликання Градизької селищної ради № 3 від 03.02.2016 затверджено Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради, яке було чинне з 01.01.2016. Рішенням 17 (позачергової) сесії 7 скликання Градизької селищної ради № 12 від 16.02.2017 затверджено Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради, яке було чинне з 01.01.2017 року.

Аналізуючи розмір орендної плати слід зазначити наступне: максимальний розмір орендної плати – 12 %, встановлено у 1 договорі; 10 % - у 2 договорах; 9 % - у 2 договорах; 8 % - у 4 договорах; 7 % - у 32 договорах; 6 % - у 7 договорах; 5 % - у 29 договорах; 4 % - у 2 договорах; 3 % - у 19 договорах.

В ході проведення аудиторського дослідження виявлено резерви додаткових надходжень, а також втрати фінансових ресурсів у сфері використання земельного фонду селищної ради.

По-перше, внаслідок надання пільг щодо сплати по земельному податку та орендної плати юридичним та фізичним особам виявлено резерви додаткових надходжень.

Згідно з Державним актом на право постійного користування землею І-ПЛ № 002795 від 03.04.1996, виданим Кременчуцькому об'єднанню «Шлях-машина» м. Кременчук Градизькою селищною радою Глобинського району Полтавської області, зазначеному землекористувачу надано у постійне користування 13,0 га землі в межах згідно з планом землекористування під розміщення дитячого оздоровчого табору відпочинку «Чайка».

При цьому, вказане об'єднання неодноразово реорганізовувалося та на даний час є Публічне акціонерне товариство "Кременчуцький завод дорожніх машин"(ПАТ "Кредмаш"). Слід зазначити, що правовстановлюючі документи на право постійного користування землею під розміщення дитячого оздоровчого табору відпочинку «Чайка» не переукладалися.

Довідково: дитячий заклад оздоровлення та відпочинку „Чайка” ПАТ „Кременчуцький завод дорожніх машин” розташований на березі Кременчуцького водосховища. Гора Пивиха, де розташована дитяча оздоровниця, є найвищою точкою Лівобережної України (169 м.). На ній розташований розкішний дендропарк (13 га.). Цілюще повітря водосховища, пахощі вічнозеленого лісу, чиста джерельна вода – найкращі умови для дитячого оздоровлення. У закладі створені комфортні умови для проживання та відпочинку дітей. Дітям забезпечене медичне обслуговування, страхування, цілодобова охорона, п'ятиразове харчування. Відпочинок у таборі – не лише можливість оздоровлення, а й універсальна школа мистецького виховання: працюють гуртки різьблення по дереву, ліплення, вишивання, малювання, пластилінового розпису, батіку, квілінгу, оригамі, декоративно-прикладного мистецтва з різних матеріалів. Діти навчаються танцювати, співати, знімати кіно, шити ляльки, виступати у справжньому ляльковому театрі. Для підтримки фізичного здоров'я передбачені спортивні розваги, гурток з туризму, тренажерні зали. Родзинкою закладу – є сучасний відкритий плавальний басейн.

Відповідно до ст. 282.1.4 Податкового кодексу України від сплати земельного податку протягом 2014-2016 років звільнялися дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України незалежно від їх підпорядкованості, у тому числі дитячі санаторно-курортні та оздоровчі заклади України, які знаходяться на балансі підприємств, установ та організацій.

Попри вищезазначене, протягом усього досліджуваного періоду рішеннями сесій Градизької селищної ради при затвердженні Положення про справляння плати за землю на відповідний рік дитячому закладу оздоровлення та відпочинку „Чайка” ПАТ „Кременчуцький завод дорожніх машин” надавалася пільга по вказаному податку, яка щорічно складала близько 422 тис. гривень.

Слід зазначити, що відповідно до ст. 282.1.5 Податкового кодексу України з 01.01.2017 були внесені зміни в частині, що від сплати земельного податку звільнялися дитячі оздоровчі заклади незалежно від їх підпорядкованості за умови внесення їх до реєстру неприбуткових установ.

Згідно даних офіційного сайту ГУ ДФСУ в Полтавській області ПАТ „Кременчуцький завод дорожніх машин” не внесено до реєстру неприбуткових установ.

При цьому, рішенням 17 (позачергової) сесії 7 скликання Градизької селищної ради від 16.02.2017 затверджено Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради, яке є чинним з 01.01.2017 [30].

Аналогічно, рішенням 20 сесії 7 скликання Градизької селищної ради від 13.06.2017 затверджено Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради, яке є чинним з 01.01.2018 [31].

Згідно п. 6.2 вищезазначених Положень про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради, визначено, що протягом 2017 року та на 2018 рік від сплати земельного податку звільняються дитячі оздоровчі заклади незалежно від їх підпорядкованості.

Таким чином, вищевказані Положення на 2017-2018 роки затверджено без врахування вимог ст. 282.1.5 Податкового кодексу України.

Відповідно до п. 5.9 Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради визначено, що податок за земельні ділянки, які перебувають у постійному користуванні суб'єктів господарювання (крім державної та комунальної форми власності), встановлюються у розмірі 4 % від їх нормативної грошової оцінки.

Відділом Держземагенства у Глобинському районі Полтавської області під час проведення аудиту було надано Витяг з технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки на які розташований дитячий заклад оздоровлення та відпочинку „Чайка”. Відповідно до витягу, нормативно грошова оцінка вищевказаної земельної ділянки (13,0 га) складає 10553400,0 гривень [32].

Отже, внаслідок надання Градизькою селищною радою пільги дитячому закладу оздоровлення та відпочинку „Чайка” ПАТ „Кременчуцький завод дорожніх машин” в частині сплати земельного податку селищним бюджетом за 2017 рік розрахунково **втрачено** доходів в сумі **422,1 тис. грн.** та можливі розрахункові втрати доходів в 2018 році також складають **422,1 тис. гривень.** (Додаток 2).

Внаслідок використання на підставі актів на право постійного користування земельних ділянок, призначених для ведення дослідних і навчальних цілей передового досвіду ведення сільського господарства, не за основним призначенням та не переукладання актів на право власності земельних ділянок, Градизьким селищним бюджетом втрачається можливість додаткових надходжень у вигляді орендної плати.

Так, під час аудиту встановлено, що згідно розпорядження голови Глобинської районної державної адміністрації від 01.07.2009 № 346, Полтавській Державній сортодослідній станції було надано право постійного користування земельними ділянками загальною площею 560,7 га за адресою вул. Героїв Дніпра, 89, смт. Градизьк, Глобинський район, Полтавська область, про що свідчать Державні акти на право постійного користування земельними ділянками від 10.05.2011 [34-40].

Відповідно до ст. 283.1.3 Податкового кодексу України не сплачується податок за земельні ділянки державних сортовипробувальних станцій і сортодільниць, які використовуються для випробування сортів сільськогосподарських культур [5].

Разом з тим, під час аудиту встановлено, що згідно відомостей у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань за кодом ЄДРПОУ 38104291 рахується Полтавська філія ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» (далі - Філія), яка також має юридичну адресу – вул. Героїв Дніпра, 89, смт. Градизьк, Глобинський район, Полтавська область, тобто як і Полтавська Державна сортодослідна станція.

Філія є відокремленим підрозділом Державного підприємства «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» (код ЄДРПОУ 38375790), юридична адреса - м. Київ, вул. Олени Теліги, 8, яке підпорядковується Українському інституту експертизи сортів рослин (ЄДРПОУ 00488332), юридична адреса - м. Київ, вул. Генерала Родімцева, буд 15.

Під час проведення аудиту направлено запити до Державного підприємства «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» та до Українського інституту експертизи сортів рослин (далі - УІЕСР) з метою отримання інформації щодо використання ними якої площі землі на території Градизької селищної ради, на підставі яких правовстановлюючих документів, яку суму сплачено за користування земельними ділянками та чи є вони правонаступниками Полтавської Державної сортодослідної станції [25].

В наданій відповіді Українського інституту експертизи сортів рослин від 01.12.2017 № 45-12-9-1/4758 повідомлено, що ні УІЕСР або його відокремлений структурний підрозділ (філія) на території Градизької селищної ради земельні ділянки не використовували, відповідно плата за користування такими землями не вносилися. УІЕСР не є правонаступником Полтавської державної сортодослідної станції та не має документів, що підтверджують право користування земельними ділянками.

Таким чином, під час проведення аудиту встановлено, що ні Український інститут експертизи сортів рослин, ні ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» із філією не мають актів на право власності вказаних земельних ділянок. Акти на право власності не переуклалися.

В наданій Полтавською філією ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» (від 28.11.2017 № 51/01-22 та від 08.12.2017 № 57/01-22) інформації зазначено, що філія здійснює виробничу діяльність на земельній ділянці загальною площею 560,7 га, з них ріллі 511,0 га. В 2017 році для проведення сортодослідів використовувалася земельна ділянка площею 2,86 га на площі 508,2 га ріллі вирощувались сільськогосподарські культури – озима пшениця, кукурудза. Крім того, в інформації зазначено про сплату земельного податку за земельні ділянки державної власності Полтавської філії ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» за період з 01.01.2014 по 30.09.2017 на загальну суму 185,5 тис. грн., в т.ч: в 2014 році – 30,7 тис. грн., в 2015 році – 41,0 тис. грн., в 2016 році – 54,8 тис. грн. та за

9 місяців 2017 року – 59,0 тис. грн. Вказані доходи підтверджено згідно казначейських документів під час проведення аудиту.

Також, згідно наданої Полтавською філією ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» копії податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) за 2017 рік, річна сума земельного податку за земельні ділянки загальною площею 560,7 га склала лише 55,0 тис. гривень.

Слід зазначити, що за умови зменшення площі земель для *ведення дослідних і навчальних цілей передового досвіду ведення сільського господарства* з 511 до 100 га при переоформленні Актів на право власності та надання Полтавській філії ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» земельної ділянки (ріллі), решту 411,0 га ріллі можливо надати в оренду.

Так, відповідно до п. 8.2 Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради, затвердженого рішенням 20 сесії 7 скликання Градизької селищної ради № 10 від 13.06.2017 визначено, що на 2018 рік розмір відсотку від нормативно грошової оцінки для земель сільськогосподарського призначення – 7 %. Нормативно грошова оцінка земельної ділянки (ріллі) згідно декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) за 2017 рік становить - 32104,88 гривень.

Таким чином, за умови надання в 2018 році земельної ділянки (ріллі) площею 411,0 га в оренду щорічний **резерв додаткових надходжень** розрахунково склав **923,6 тис. гривень**. (Додаток 3).

Аудиторським дослідженням встановлено, що п. 8.2 Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради на 2017-2018 роки, затверджено рішенням 17 (позачергової) сесії 7 скликання Градизької селищної ради № 12 від 16.02.2017 та рішенням 20 сесії 7 скликання Градизької селищної ради № 10 від 13.06.2017 з недотриманням вимог ст. 274.1 Податкового кодексу України зі змінами від 20.12.2016 року.

Так, відповідно до ст. 274.1 Податкового кодексу України зі змінами від 20.12.2016 ставка податку за земельну ділянку, нормативно грошову оцінку яких проведено, встановлюється у розмірі 0,3 % для сільськогосподарських угідь.

Фактично, п. 8.2 Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради затвердженого рішенням 17 (позачергової) сесії 7 скликання Градизької селищної ради № 12 від 16.02.2017 на 2017 рік та рішенням 20 сесії 7 скликання Градизької селищної ради № 10 від 13.06.2017 на 2018 рік, ставка податку за земельну ділянку сільськогосподарського призначення встановлено у розмірі 0,25 % від нормативно грошової оцінки.

Згідно податкової декларації з плати за землю (земельний податок та/або орендна плата за земельні ділянки державної або комунальної власності) за

2017 рік Полтавської філії ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» на 3 земельні ділянки сільськогосподарського призначення визначено ставку в розмірі 0,25 % замість 0,3 % відповідно до ст. 274.1 Податкового кодексу України. А саме, на наступні земельні ділянки: площею 508,04 га (нормативно грошова оцінка 32104,88 грн.); площею 3,02 га (нормативно грошова оцінка 27243,78 грн.) та площею 43,0 га (нормативно грошова оцінка 18282,93 грн.).

Таким чином, внаслідок заниження ставки податку за земельну ділянку сільськогосподарського призначення на 0,05 % в 2017 році **втрати селищного бюджету** у вигляді земельного податку склали на загальну суму **8,2 тис. гривень**. Аналогічно, за умови не внесення змін до п. 8.2 Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради на 2018 рік, затвердженого рішенням 20 сесії 7 скликання Градизької селищної ради № 10 від 13.06.2017, розрахункові **втрати** на 2018 рік складають також **8,2 тис. гривень**. (Додаток 4).

Гіпотеза 3. Недостатня робота органу місцевого самоврядування щодо ефективного використання комунального майна не сприяє отриманню додаткових коштів для задоволення потреб територіальної громади.

Згідно статті 143 Конституції України територіальні громади села, селища, міста безпосередньо або через утворені ними органи місцевого самоврядування управляють майном, що є в комунальній власності [1].

Одним із джерел наповнення селищного бюджету є доходи від операцій з капіталом, зокрема надходження від продажу основного капіталу, та кошти від відчуження майна, що перебуває у комунальній власності. За звітними даними протягом досліджуваного періоду вказані надходження не планувалися і не надходили до селищного бюджету.

Аналогічно, згідно звітним даним протягом досліджуваного періоду надходження у вигляді плати за оренду комунального майна бюджетних установ не планувалися і не надходили до селищного бюджету.

На час проведення аудиту, станом на 30.09.2017, у власності територіальної громади перебувало 13 нежитлових об'єктів нерухомості: будинок культури, балансовою вартістю 525,3 тис. грн.; адміністративне приміщення рятувально-водолазної станції, балансовою вартістю 41,6 тис. грн.; адміністративна будівля селищної ради, балансовою вартістю 130,2 тис. грн.; будинок побут комбінату, балансовою вартістю 146,4 тис. грн.; ½ житлового будинку, балансовою вартістю 11,0 тис. грн.; будинок в с. Ганнівка, балансовою вартістю 12,2 тис. грн.; будинок в с. Середпілля, балансовою вартістю 30,0 тис. грн.; гуртожиток, балансовою вартістю 180,6 тис. грн.; три будівлі дитячих садків, балансовою вартістю 2789,5 тис. грн.; будівля будинку Ветеран, балансовою вартістю 216,7 тис. грн. та будинок Градизької середньої школи, балансовою вартістю 712,7 тис. гривень.

Управління об'єктами територіальної громади здійснює селищна рада.

Також, на балансі селищної ради обліковується 3 одиниці автотранспортних засобів, первісна вартість яких 59,2 тис. грн., з них: легкові

автомобілі ГАЗ 3110 та ВАЗ 2105 та один спец автомобіль ЗІЛ 130 (автопідйомник).

Відповідно до вимог Закону України від 10.04.1992 № 2269-ХІІ «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон 2269), для об'єктів оренди, які перебувають у комунальній власності, органами місцевого самоврядування затверджуються Методика розрахунку орендної плати і типовий договір оренди [6].

Слід зазначити, що сесіями Градизької селищної ради Методика розрахунку орендної плати і типовий договір оренди та Перелік об'єктів, які належать до нерухомого майна комунальної власності територіальної громади селища Градизьк не затверджувалося.

Під час аудиту, встановлено, що селищною радою протягом дослідженого періоду лише в 2017 року діяв один договір оренди приміщень адміністративної будівлі селищної ради, а саме з Управлінням юстиції в Полтавській області з розміром орендної плати на рік – 1 грн., як для бюджетної установи.

Під час аудиту встановлено, що з Глобинського районного бюджету на баланс Градизької селищної ради була передана Градизька середня школа з допоміжними будівлями, балансова вартість станом на 30.09.2017 становить 772,1 тис. грн., в тому числі будівля школи – 712,7 тис. гривень. Видатки на утримання даного приміщення з селищного бюджету не здійснюються. Вказане приміщення школи знаходиться в аварійному стані та для відновлення якого необхідні значні капітальні вкладення.

Фактично на території Градизької селищної ради на даний час діють 4 освітні заклади, а саме: Градизька гімназія ім. Героя України О. Білаша (в гімназії створено 4 музеї) на 1026 місць, в якій навчається 400 учнів; Градизька загальноосвітня школа I-III ступенів № 1 на 90 місць, в якій навчається 99 учнів; Градизька загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 на 190 місць, в якій навчається 186 учнів; Градизька загальноосвітня школа – інтернат на 145 місць, в якому навчається 114 учні.

Таким чином, на даний час на території селищної ради діє достатня кількість освітніх закладів, тобто відсутній додатковий контингент учнів та вчителів для відновлення освітнього закладу, що свідчить про недоцільність відновлення приміщення зазначеної школи.

Більш ефективним буде прийняття рішення щодо відчуження зазначеного приміщення та спрямування вказаних коштів для задоволення потреб територіальної громади селища.

Слід зазначити, що відповідно до Висновку про вартість майна проведеного Українською універсальною біржею проведеного станом на 28.01.2010, загальна вартість вказаного об'єкту становила 660,0 тис. грн., в т.ч. вартість будівлі школи – 541,1 тис. гривень [45].

Отже, за умови проведення незалежної оцінки та в подальшому відчуження приміщення школи, селищна рада матиме можливість отримати **додаткові доходи**, розрахунково, в розмірі **660,0** тис. гривень. (Додаток 5).

Гіпотеза 4. Недостатнє залучення усіх законодавчо визначених джерел доходів призводить до втрат доходної частини селищного бюджету і обмежує фінансові можливості органу місцевого самоврядування при задоволенні потреб територіальної громади.

В ході аудиту встановлено, що органом місцевого самоврядування не проводиться достатня робота по залученню усіх законодавчо визначених джерел доходів по наповненню бюджету.

Так, на низькому рівні проводиться робота по залученню забудовників до пайової участі у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населеного пункту.

Відповідно до ст. 40 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 N 3038-VI (із змінами) замовник, який має намір щодо забудови земельної ділянки у відповідному населеному пункті, зобов'язаний взяти участь у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населеного пункту. Така участь полягає у перерахуванні замовником, до прийняття об'єкта будівництва в експлуатацію, до відповідного місцевого бюджету коштів для створення і розвитку інфраструктури. Порядок залучення, розрахунку розміру і використання коштів пайової участі встановлюють органи місцевого самоврядування [12].

Граничний розмір пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту, визначений на законодавчому рівні, не може перевищувати: 10 % загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта – для нежитлових будівель та споруд; 4 % загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта – для житлових будинків.

При цьому, органи місцевого самоврядування мають право самостійно визначати розмір пайової участі у межах граничного законодавчо встановленого відсотка, який має визначатися у договорі, укладеному між замовником будівництва та органом місцевого самоврядування.

Згідно з Бюджетним кодексом України, кошти пайової участі замовників будівництва у розвитку інфраструктури населеного пункту є складовою спеціального фонду місцевих бюджетів та одним із джерел надходження до бюджету розвитку [2].

Під час аудиту встановлено, рішеннями сесій Градизької селищної ради не затверджено Порядок залучення, розрахунку розміру і використання коштів пайової участі у розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури території населених пунктів Градизької селищної ради.

За досліджуваний період надійшло коштів пайової участі у розвитку інфраструктури в сумі – 47,4 тис. грн., за 9 місяців 2017 року.

В 2014 – 2016 роках зазначені кошти не залучалися.

В той же час, за даними офіційного сайту Державної архітектурно-будівельної інспекції України ([http:// www.dabi.gov.ua](http://www.dabi.gov.ua)) у 2014 році на території Градизької селищної ради було введено в експлуатацію один об'єкт, а саме: реконструкція існуючого виробничого приміщення ТОВ «РБК «Кремремпуть» під цех по виробництву пружин (1-ша черга), за адресою Полтавська область,

Глобинський район, смт. Градизьк, вул. Київська, 1 а, замовником якої був ТОВ «РБК «Кремремпуть», про що свідчить декларація про готовність вказаного об'єкту до експлуатації – ПТ 143142400150. З метою підтвердження про стан введення в експлуатацію вказаного об'єкту та його загальної кошторисної вартості було направлено запит до Департаменту державної архітектурно-будівельної інспекції в Полтавській області. В отриманій відповіді (лист від 24.10.2017 № 1016-1.18/2471) на запит зазначено про неможливість надати інформацію, так як на підставі ухвали слідчого судді №554/3607/15-к від 23.03.2015 було вилучено декларацію про готовність об'єкту до експлуатації [17,20].

Однак, селищною радою не було укладено договір на залучення коштів пайової участі з ТОВ «РБК «Кремремпуть», внаслідок чого бюджетом розвитку Градизького селищного бюджету недоотримано належних надходжень.

Крім того, під час аудиту встановлено в двох випадках невиконання замовниками умов договору в частині терміну сплати.

Так, по договору від 20.03.2017 № 2 про пайову участь у розвитку інфраструктури населених пунктів Градизької селищної ради (надалі – Договір) укладеного Градизькою селищною радою (надалі – одержувач коштів) з ФОП Бабич О.В. (надалі - Замовник) [41].

Відповідно до умов п. 1 Договору Замовник зобов'язується прийняти пайову участь у розвитку інфраструктури селищ та перерахувати до спеціального фонду грошові кошти в сумі 8,76 тис. грн., в тому числі згідно графіку оплати 7,74 тис. грн. до 20.09.2017 року.

Фактично станом на 30.09.2017 ФОП Бабич О.В. здійснено сплату до спеціального фонду селищного бюджету пайового внеску в сумі 5,14 тис. грн., тобто борг склав 2,6 тис. гривень.

Враховуючи вищевикладене, до бюджету розвитку спеціального фонду Градизького селищного бюджету **не надійшло** надходжень пайової участі від ФОП Бабич О.В. на суму **2,6 тис. грн.**, чим порушено умови п. 1 роз. 2 Договору від 20.03.2017 №2 в частині терміну сплати, ст. 193 Господарського кодексу України та ст. 629 Цивільного кодексу України в частині обов'язковості виконання умов договору. [4, 48].

Аналогічно, по договору від 22.02.2017 № 1 про пайову участь у розвитку інфраструктури населених пунктів Градизької селищної ради (надалі - Договір) укладеного Градизькою селищною радою (надалі – одержувач коштів) з громадянином Колмахідзе Л.Б. (надалі - Замовник) [42].

Відповідно до умов п. 1 Договору Замовник зобов'язується прийняти пайову участь у розвитку інфраструктури селищ та перерахувати до спеціального фонду грошові кошти в сумі 50,0 тис. грн., в тому числі згідно графіку оплати 37,9 тис. грн. до 31.08.2017 року.

Фактично станом на 30.09.2017 громадянином Колмахідзе Л.Б. здійснено сплату до спеціального фонду селищного бюджету пайового внеску в сумі 25,3 тис. грн., тобто борг склав 12,6 тис. гривень.

Враховуючи вищевикладене, до бюджету розвитку спеціального фонду Градизького селищного бюджету **не надійшло** надходжень пайової участі від громадянина Колмахідзе Л.Б. на суму **12,6 тис. грн.**, чим порушено умови п. 1 роз. 2 Договору від 22.02.2017 № 1 в частині терміну сплати, ст. 193 Господарського кодексу України та ст. 629 Цивільного кодексу України в частині обов'язковості виконання умов договору.

Таким чином, роботу Градизької селищної ради по залученню коштів пайової участі у розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури слід визнати недостатньою, що призвело до недоотримання доходів селищним бюджетом в сумі 15,2 тис. грн. (2,6 тис. грн. та 12,6 тис. грн.) та обмежило фінансові можливості органу місцевого самоврядування при задоволенні потреб територіальної громади. (Додаток 6).

Гіпотеза 5. Матеріали контролюючих органів свідчать, що існуюча система внутрішнього контролю недостатньо забезпечувала належний рівень фінансової дисципліни в селищній раді, що призводило до виникнення порушень бюджетного та іншого законодавства.

Ефективне господарювання органів місцевого самоврядування та законне використання бюджетних коштів має важливе значення для наповнення доходної частини бюджету ради.

У процесі виконання бюджету учасники бюджетного процесу мають забезпечити попередній, поточний і послідуєчий державний фінансовий контроль за використанням коштів і майна. За кожним учасником бюджетного процесу на місцевому рівні закріплені відповідні повноваження.

За інформацією, наданою Управлінням Державної казначейської служби України у Глобинському районі Полтавської області (далі - УДКСУ в Глобинському районі) відмови в оплаті рахунків відсутні. Кількість висновків щодо повернення коштів, помилково або надміру зарахованих до державного та місцевих бюджетів: в 2014 році 10 шт. на суму 12,3 тис. грн.; в 2015 році 19 шт. на суму 25,2 тис. грн.; в 2016 році 18 шт. на суму 17,7 тис. грн. та за 9 місяців 2017 року 15 шт. на суму 60,3 тис. гривень [18].

Протоколи про порушення бюджетного законодавства по досліджуваній селищній раді не склалися.

Головним управлінням Державної фіскальної служби України в Полтавській області інформації щодо виявлених порушень не надано. Надано відповідь Кременчуцької ОДПІ ГУ ДФС в Полтавській області з переліком платників по яким здійснено звірку, розбіжностей не встановлено. [23].

Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області протягом досліджуваного періоду ревізії не проводило.

Таким чином, наявність порушень, виявлених при перевірках потребує налагодження та вдосконалення системи внутрішнього фінансового контролю.

Розділ 4. Висновки.

Державним фінансовим аудитом виконання бюджету Градизького селищного бюджету встановлено наступне.

Показники виконання плану доходної частини загального фонду щорічно перевиконувалися. Так, у 2014 році до селищного бюджету надійшло 101,8 % запланованих надходжень; у 2015 році – 107,6; в 2016 році – 118,4 %, за 9 місяців 2017 року – 101,3 %. Найбільшу питому вагу в надходженнях загального фонду займають податкові надходження. За досліджуваний період їх надійшло 17473,9 тис грн., що становить 62,5 % від загального обсягу доходів загального фонду.

Планові показники надходження коштів до спеціального фонду також щорічно перевиконувалися. У 2014 році їх виконання становило 114,7 %, у 2015 році – 150,4 %, у 2016 році – 120,4 %, за 9 місяців 2017 року – 106,8 %. Обсяг надходжень до спеціального фонду у 2015 році зменшився проти 2014 року у зв'язку зі зменшенням обсягів надходжень єдиного податку внаслідок змін у бюджетному законодавстві.

Видатки загального фонду бюджету виконано в 2014 році на 97,6 %; у 2015 році – на 92,2 %; в 2016 році – на 91,4 %; за 9 місяців 2017 року – на 79,7 % від річного плану.

Видатки спеціального фонду в 2014 році виконано на 39,6 %, у 2015 році – на 99,3 %, в 2016 році – на 60,9 %, за 9 місяців поточного року - на 47,9 % від плану.

Має місце невиконання видаткової частини селищного бюджету основних галузей, таких як освіта, державне управління, культура і мистецтво, житлово-комунальне господарство, що свідчить про обмеженість ресурсів для надання соціальних гарантій мешканцям територіальної громади.

При цьому, результати аналізу надання соціальних гарантій засвідчили:

- таким чином, результати аналізу надання соціальних гарантій в галузі освіти засвідчили, що за досліджуваний період відбулося збільшення обсягу видатків на утримання закладів дошкільної освіти, обсяг виділених коштів збільшився на 847,1 тис. грн. або на 39,3 відсотків. Однак, однією з головних проблем цих закладів є рівень їх завантаженості. Так, по Градизькому дошкільному навчальному закладу №2 «Ромашка» та Градизькому дошкільному навчальному закладу №4 «Сонечко», вона значно перевищувала нормативну та фактично становила 191,0 % - 227,3 % та відповідно 134,6 % - 176,9 %, в той час, як фактична завантаженість по Градизькому дошкільному навчальному закладу №3 «Золота рибка» знаходилася на рівні 58,8 % - 82,3 відсотків;

- в галузі соціального захисту населення селищною радою проводиться певна робота по соціальному захисту населення, зокрема, по виконанню місцевих програм по соціальному захисту населення Градизької селищної ради, однак переважна більшість пільг та гарантій в зазначеній сфері забезпечується за рахунок коштів державного бюджету, які надаються бюджетам нижчого рівня у вигляді субвенцій, тому рівень їх забезпечення не залежить від стану наповнення селищного бюджету;

- в галузі охорони здоров'я, рівень забезпеченості лікувальних закладів, які надають допомогу мешканцям Градизької селищної ради бюджетними

коштами, не відповідає потребі в частині забезпечення медикаментами, продуктами харчування. Повільно оновлюються основні засоби, насамперед, медичне обладнання. Фактично, виділених на галузь коштів вистачає лише на оплату праці медичних працівників та оплату комунальних послуг, на які спрямовується більша половина бюджетних асигнувань. З метою покращення стану надання медичної допомоги мешканцям, Градизькою селищною радою за досліджуваній період надано субвенцій Глобинському районному бюджету на загальну суму 210 тис. грн., а саме: 200,0 тис. грн. – на ремонт хірургічного відділення Глобинської ЦРЛ та 10,0 тис. грн. – на придбання медичних засобів. Однак, суттєвого впливу на рівень надання медичної допомоги дані кошти не мали, оскільки їх обсяг склав незначний відсоток від обсягу касових видатків загального фонду закладів, які надають первинну медичну допомогу мешканцям територіальної громади;

- в галузі культури недоотримано, порівняно з потребою, 83,9 тис. грн. Хоча, показники діяльності галузі покращувалися: зросла кількість проведених культурно – освітніх та розважальних заходів.

Результати проведеного аудиторського дослідження засвідчили, що Градизькою селищною радою не в повній мірі використано можливості у вишукуванні додаткових резервів збільшення ресурсної бази місцевого бюджету селищної ради для подальшого їх спрямування на задоволення потреб територіальної громади:

По-перше, органи місцевого самоврядування не в повній мірі врахували існуючі можливості наповнення дохідної частини селищного бюджету. За умови запровадження Градизькою селищною радою сплати відрахувань від чистого прибутку (доходу) комунальними підприємствами на рівні 10,0 %, протягом періоду з 01.01.2014 по 30.09.2017 додаткові надходження від вище зазначених комунальних підприємств до міського бюджету могли б становити 43,1 тис. гривень.

По-друге, органами місцевого самоврядування недостатньо ефективно використовують земельні ресурси для максимально можливого наповнення дохідної частини селищного бюджету, внаслідок чого втрати бюджету через недоотримання платежів за використання земельних ресурсів склали 8,2 тис. грн. та розрахункові втрати 8,2 тис. грн., а саме: внаслідок прийняття податку за землю в заниженому розмірі. У випадку прийняття відповідних управлінських рішень щодо перегляду розміру орендної плати та земельного податку, можливими додатковими резервами надходжень до бюджету могли б бути розрахунково 1345,7 тис. грн. в рік;

По-третє, внаслідок недостатності заходів, спрямованих на зміцнення власної доходної бази. У разі проведення незалежної оцінки та відчуження комунального майна селищна рада матиме можливість отримати розрахунково додаткові доходи в сумі 660,0 тис. гривень;

По-четверте, недостатня робота Градизької селищної ради по залученню коштів пайової участі у розвитку інженерно – транспортної та соціальної

інфраструктури не дозволила своєчасно отримати доходи селищного бюджету в сумі 15,2 тис. гривень;

По-п'яте, контролюючими органами в досліджуваному періоді в межах наданих їм повноважень шляхом проведення контрольних заходів перевірено дотримання бюджетного законодавства. Однак, в окремих випадках учасники не дотримуються його вимог, що призвело до порушень. Зазначене потребує налагодження та вдосконалення системи внутрішнього фінансового контролю.

Розділ 5. Пропозиції.

Враховуючи результати проведеного державного фінансового аудиту та з метою підвищення ефективності планування та використання бюджетних коштів, визначення додаткових джерел наповнення Градизького селищного бюджету, аудиторська група вважає за доцільне запропонувати:

На рівні Градизької селищної ради:

1. Розглянути на сесії Градизької селищної ради результати проведеного державного фінансового аудиту за 2014 – 2016 роки та 9 місяців 2017 року з прийняттям відповідного рішення.

2. Враховуючи результати проведеного державного фінансового аудиту, розробити заходи щодо зміцнення фінансово-бюджетної та виконавської дисципліни.

3. На сесії селищної ради прийняти рішення щодо скасування перегляду на 2018 рік розміру пільги по земельному податку дитячому закладу оздоровлення та відпочинку „Чайка” ПАТ „Кременчуцький завод дорожніх машин” та встановити розмір земельного податку.

4. На сесії селищної ради прийняти рішення щодо встановлення розміру відсотку, що відраховується з чистого прибутку (доходу) комунальними підприємствами до селищного бюджету.

5. На сесії селищної ради внести зміни до Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно, на території Градизької селищної ради, затвердженого рішенням 20 сесії 7-го скликання Градизької селищної ради № 10 від 13.06.2017 в частині встановлення податку на земельні ділянки сільськогосподарського призначення у розмірі 0,3 % від їх нормативної грошової оцінки.

6. Провести роботу з Полтавською філією ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу» щодо визначення зменшення розміру земельної ділянки необхідної для випробування сортів сільськогосподарських культур та за умови вивільнення землі в подальшому надавати її в оренду.

7. Здійснити заходи та прийняти рішення щодо подальшого відчуження приміщення Градизької загальноосвітньої школи.

8. Провести інвентаризацію комунального майна територіальної громади селища Градизьк.

9. Розробити та затвердити на сесії селищної ради Методику розрахунку орендної плати і типовий договір оренди.

4. Провести роботу щодо стягнення з Замовників (ФОП Бабич О.В. – 2,6 тис. грн. та гр. Колмахідзе Л.Б.) наявної заборгованості за договорами про пайову участь у розвитку інфраструктури населених пунктів Градизької селищної ради від 20.03.2017 № 2 та від 22.02.2017 № 1.

8. Посилити роботу по залученню пайових внесків забудовників, затвердити Порядок залучення, розрахунку розміру і використання коштів пайової участі у розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури території населених пунктів Градизької селищної ради.

Заступник начальника відділу контролю в органах влади, оборони, правоохоронних органів та за місцевими бюджетами Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області

В.Є.Щедрик

1. Конституція України від 28.06.1996.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-УІ.
3. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-ІІІ.
4. Господарський кодекс від 16.01.2003 № 436-ІV.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-УІ.
6. Закон України «Про оренду державного та комунального майна» від 10.04.1992 № 2269-ІІІ.
7. Закон України «Про плату за землю» від 03.07.1992 № 2535-ІІІ.
8. Закон України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 № 280/97-ВР.
9. Закон України «Про оренду землі» від 06.10.1998 № 161-ІV.
10. Закон України «Про дошкільну освіту» від 11.07.2001 № 2628-ІІІ.
11. Закон України «Про оцінку земель» від 11.12.2003 № 1378.
12. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 N 3038-ІV.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення органами Державної аудиторської служби, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів» від 12.05.2007 № 698.
14. Наказ Головки КРУ України «Про затвердження Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів» від 13.03.2007 № 50.
15. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку реєстрації та обліку бюджетних зобов'язань розпорядників бюджетних коштів та одержувачів бюджетних коштів в органах Державної казначейської служби України» № 309 від 02.03.2014.
16. Наказ Державної служби статистики України «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного комітету статистики України від 05 листопада 1998 року № 377 «Про затвердження форм державної статистичної звітності з земельних ресурсів та Інструкції з заповнення державної статистичної звітності з кількісного обліку земель (форми №№ 6-зем, ба-зем, бб-зем, 2-зем)» від 19.08.2015 № 190.
17. Матеріали веб – сайту Державної архітектурно – будівельної інспекції України: <http://www.dabi.gov.ua/>.
18. Відповідь на запит Управління державної казначейської служби України у Глобинському районі Полтавської області, №04-07/674 від 14.11.2017.
19. Довідка зустрічної звірки від 10.11.2017 № 08-22/235-з.
20. Відповідь на запит Департаменту державної архітектурно-будівельної інспекції в Полтавській області, №1016-1.18/2471 від 24.10.2017.
21. Відповідь на запит Українського інституту експертизи сортів рослин, №45-12-9-1/4758 від 01.12.2017.
22. Відповідь на запит Глобинської центральної районної лікарні, №2295 від 11.12.2017.
23. Відповідь на запит Кременчуцької об'єднаної державної податкової інспекції Головного управління ДФС у Полтавській області, №334/10/16-08 від 13.11.2017.
24. Відповідь на запит Головного управління статистики в Полтавській області, №15.2-17/434 від 06.11.2017.
25. Відповідь на запит Полтавської філії Державного підприємства «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу», №57/01-22 від 28.11.2017.
26. Відповідь на запит Відділу освіти, сім'ї та молоді Глобинської РДА, №01-35/1196 від 12.12.2017.
27. Анкета, заповнена громадянами, що відвідують амбулаторно-поліклінічні заклади.
28. Анкета, заповнена громадянами, які перебувають на стаціонарному лікуванні.
29. Анкета, заповнена громадянами, що проживають в сільській місцевості.
30. Копія рішення Градизької селищної ради 17 (позачергової) сесії 7 скликання №12 від 16.02.2017 «Про затвердження Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно на території Градизької селищної ради.
31. Копія рішення Градизької селищної ради 20 сесії 7 скликання №10 від 13.06.2017 «Про затвердження Положення про справляння плати за землю, як складової податку на майно на території Градизької селищної ради.
32. Копія витягу з технічної документації про нормативну грошову оцінку земельної ділянки 1-ПЛ №002795.
33. Анкети, заповнені працівниками освітніх закладів.

34. Копія державного акту на право постійного користування земельної ділянкою, який видано Полтавській Державній сортодослідній станції, Серія ЯЯ №9227242.
35. Копія державного акту на право постійного користування земельної ділянкою, який видано Полтавській Державній сортодослідній станції, Серія ЯЯ №9227243.
36. Копія державного акту на право постійного користування земельної ділянкою, який видано Полтавській Державній сортодослідній станції, Серія ЯЯ №9227244.
37. Копія державного акту на право постійного користування земельної ділянкою, який видано Полтавській Державній сортодослідній станції, Серія ЯЯ №9227245.
38. Копія державного акту на право постійного користування земельної ділянкою, який видано Полтавській Державній сортодослідній станції, Серія ЯЯ №9227246.
39. Копія державного акту на право постійного користування земельної ділянкою, який видано Полтавській Державній сортодослідній станції, Серія ЯЯ №9227247.
40. Копія державного акту на право постійного користування земельної ділянкою, який видано Полтавській Державній сортодослідній станції, Серія ЯЯ №9227248.
41. Копія Договору про пайову участь у розвитку інфраструктури населених пунктів Градиської селищної ради №2 від 20.03.2017.
42. Копія Договору про пайову участь у розвитку інфраструктури населених пунктів Градиської селищної ради №1 від 22.02.2017.
43. Звіт про виконання доходної частини бюджету за період з 01.01.2014-30.09.2017.
44. Звіт про виконання видаткової частини бюджету за період з 01.01.2014-30.09.2017.
45. Копія висновку української універсальної біржі про вартість майна.
46. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва КП «Жилремсервіс» за період з 01.01.2014-30.09.2017.
47. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва КП «Градиськкомунсервіс» за період з 01.01.2014-30.09.2017.
48. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV.

Додатки:

1. Розрахунок додаткових надходжень по чистому прибутку (доходу).
2. Розрахунок розрахунково втрачених доходів та можливих розрахункових втрат доходів по дитячому закладу оздоровлення та відпочинку „Чайка” ПАТ „Кременчуцький завод дорожніх машин”.
3. Розрахунок розрахункових додаткових надходжень у вигляді земельного податку від Полтавської філії ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу».
4. Розрахунок розрахункових втрат доходів у вигляді земельного податку по Полтавській філії ДП «Центр сертифікації та експертизи насіння і садивного матеріалу».
5. Розрахунок додаткових надходжень від відчуження комунального майна.
6. Розрахунок по недоотриманню коштів пайової участі від забудовників.

ПРОТОКОЛ
узгодження звіту державного фінансового аудиту

Щедрик Володимир Євстафійович – заступник начальника відділу контролю в органах влади, оборони, правоохоронних органах та за місцевими бюджетами Управління Північно-східного офісу Держаудитслужби в Полтавській області

(посадова особа органу Держаудитслужби, що здійснив аудит ефективності)

та

Носа Мирослав Юрійович – голова Градизької селищної ради

(найменування розпорядника бюджетних коштів (виконавця))

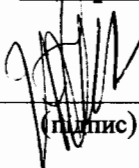
розглянули та обговорили проект звіту державного фінансового аудиту виконання Градизького селищного бюджету за період з 01.01.2014 по 30.09.2017

(найменування теми аудиту ефективності)

За результатами розгляду та обговорення проект аудиторського звіту узгоджено. Зауваження до проекту аудиторського звіту відсутні.

Заступник начальника відділу контролю
в органах влади,
оборони, правоохоронних органах та
за місцевими бюджетами Управління
Північно-східного офісу
Держаудитслужби в Полтавській області

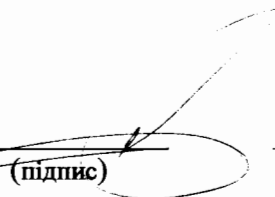
Щедрик Володимир Євстафійович
(державний аудитор)

(підпис)

В.Є. Щедрик
(ініціали, прізвище)

Голова
Градизької селищної ради

Носа Мирослав Юрійович
(керівник об'єкта аудиту)

(підпис)

М. Ю. Носа
(ініціали, прізвище)

«22» чэрвень 2017 року

«22» 12 2017 року